

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 37
September - Rugsėjis 28, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- "Didžiausios teroristės yra pačios Jungtinės Valstijos. Tai jų su taikos balandžiu vadinamu Atlanto paktu daužė Bagdadą, mano gražuolį Beigradą", - tokiais žodžiais Amerika, paskelbusią karą terorizmui, pasmerkė Panevėžyje kalbėjęs Seimo narys socialdemokratas Virmantas Velikonis. Jis bailsėjosi, kad JAV Kongresas, prezidentui George W. Bushui paskelbus apie negailestingą kovą su terorizmu, plodamas stosi kelis kartus: "Tai man primena Hitlerį, kai jis apakintą tautą šaukė žygiui į Rytus". Seimo narys dalyvavo Antrojo pasaulinio karo veteranų susirinkime, kurį vedė Romualdas Jonas Šilinis. Panevėžio apygardos teisme pradėta nagrinėti byla, kurioje jis kaltinamas genocidu. Veteranai kreipėsi į Seimo pirmininką ir premjerą prašdami atitaisyti konservatorių valdymo metais jiems padarytą skriaudą - grąžinti valstybines pensijas pokariu vidaus reikalų sistemoje ar komunistų partijos sekretoriais dirbusiems karo dalyviams: V. Velikonis pažadėjo, kad ši materialinė skriauda karo dalyviams bus atlyginta: "Bet garantuoti, kad kartu su ja bus grąžinta ir pagarba jums, negaliu. Mat mūsų valstybėje visi traukiniai rieda konservatorių nutiestais bėgiais".

- Lietuvos prezidentas, Seimo nariai, ministrai, užsienio šalių ambasadoriai, Lietuvos žydų bendruomenės nariai, buvę geto kaliniai prie Panerių memorialo 70 tūkst. Holokausto aukų rugsėjo 23 d. pagerbė jų atminimą. Aidint simboliniams žudynių šūviams vainikus prie memorialo padėjo prezidentas Valdas Adamkus, Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, Seimo narys Vytautas Landsbergis, užsienio diplomatai, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius. Pasak jo, iš viso Paneriuose sugulė trečdalis Lietuvos žydų bendruomenės. "Paneriai tapo tragedijos simboliu, liūdnei išgarsėjo visame pasaulyje", - sakė S. Alperavičius. Izraelio ambasadorius Baltijos šalims Abraham Benjam minėjime teigė, kad pasaulio žydai vis dar gedi ir gedės dėl savo tautiečių žūties, prisimena ir prisimins šią skaudžią netektį.

- Vilniuje Pasaulio banko direktorius Baltijos šalims ir Lenkijai Michael Carter Lietuvos premjerui Algirdui Brazauskui išreiškė banko susirūpinimą dėl priimančių sprendimų žemės ūkyje. Pasaulio banko manymu, ateityje tokių sprendimų neturėtų būti. Anot banko pareigūno, Vyriausybė privalo parengti ilgalaikę žemės ūkio plėtros strategiją, kuri numatytų ilgalaikius žemės ūkio problemų sprendimo būdus. Michael Carter pareiškė, kad galutinis sprendimas dėl Pasaulio banko struktūrinės paskolos antrosios dalies suteikimo Lietuvai priklausys nuo Vyriausybės politikos žemės ūkio srityje.

Vilniaus universiteto bokštai

M. Sakalausko nuotr.

NAUJAUSIA INFORMACIJA APIE TERORO IŠPUOLĮ JAV

Dėl teroro aktų JAV pasaulio bendras vidutinis produktas (BVP) kitamet sumažės 2,2 proc., spėja Ekonomikos ir verslo tyrimų centras. (rugsėjo 24 d. AFP)

New Yorko vertybinių popierių biržai pirmoji savaitė tapo blogiausia nuo Didžiosios depresijos laikų - birža prarado 1,4 trln. dolerių, o indeksas "Dow Jones Industrial" smuko 14,3 procento. Labiausiai nukentėjo aviacijos, turizmo ir susijusių pramonės šakų bendrovių akcijos. (rugs. 24 d. AFP)

Lenkijos oro bendrovė LOT rugsėjo 24 d. naktį žada nutraukti skrydžius, jeigu šalies Iždo ministerija nesuteiks draudimo garantijų karo arba teroro aktų atveju. (rugs. 24 d. AFP)

JAV prezidentas pasirašė įstatymą, pagal kurį nuo teroro aktų nukentėjusios JAV oro linijos galės gauti 15 mlrd. dolerių paramą, pranešė Baltieji Rūmai. (rug. 24 d. AFP)

Per teroro krizę palaikančiųjų G. W. Bushą, "Gallup" duomenimis, atsirado rekordiška daug - dabar 90 proc. amerikiečių pri-

taria jo darbui prezidento poste, pranešė CNN ir "USA Today". (rugs. 24 d. Reuters)

Žuvusiųjų per rugsėjo 11-osios terora JAV skaičius padidėjo iki 6,827, nes iš Pasaulio prekybos centro griuvėsių buvo ištraukti dar devyni kūnai. (rugs. 24 d. AFP)

Tarp 189 žuvusiųjų, kai užgrobtas lėktuvas įsirežė į Pentagoną, buvo atpažinti 60 aukų palaikai, rugsėjo 22 d. vakare pranešė JAV gynybos departamentas. Iš griuvėsių buvo ištraukti 117 žmonių kūnai, kurie vėliau buvo nugabenti atpažinimui į Doverio oro pajėgų bazę Delaware. Pentagonas, patikslinęs ankstesnius spėjimus dėl aukų skaičiaus, pranešė, jog tarp žuvusiųjų ar dingusių be žinios yra 125 buvę žemėje ir 64 skridę užgrobtame kompanijos "American Airlines" orlaivyje, kuris įsirežė į pastatą. (rugs. 23 d. AFP)

Holywoode įsivyravo nervinga įtampa, kurią sukėlė FTB išspėjimas. Kaip praneša vietos laikraštis "The Daily variety", FTB darbuotojai spėjo, kad Ho-

lywood gali būti kitas teroristų taikiny. Todėl uždaryti įėjimai į daugumą studijų, atšauktos ekskursijos, kai kur net pastatytos užvaros. Šešiose kino studijose jau imtasi griežtų saugumo priemonių. (rugs. 21 d. Interfax)

FTB paskelbė, jog rugsėjo 19 d. sulaukė du vyrus iš Artimųjų Rytų, kurių vienas, įtariama, padėjo teroristams surengti praėjusios savaitės atakas New Yorke bei Washington. (rugs. 21 d. AFP)

George W. Bush pažadėjo, kad JAV atstatys New Yorką. "Simbolizuodama Amerikos ryžtą mano administracija bendradarbiaus su Kongresu ir dviem jo vadovais, kad parodytų pasauliui, jog mes atstatysime New Yorko miestą", - sakė prezidentas. (rugs. 21 d. AFP)

New Yorko meras Rudolf Giuliani pranešė, kad naujaisiais duomenimis, per sprogius mieste be žinios dingo 6,333 žmonės, žuvo 241 žmogus, buvo sužeistas 6,291 žmogus. (rugs. 21 d. AFP)

TVNet

AMERIKOJE BAIGIANTIS OFICIALIAM GEDULUI BUSHO POPULIARUMAS TAPO REKORDINIS

Rugsėjo 23 d. JAV prezidentas George W. Bush padėjęs ranką ant širdies stebėjo, kaip pirmą kartą nuo rugsėjo 11 dienos teroro iki pat viršaus pakliama Amerikos vėliava.

G. W. Bushui stengiantis atkurti sąlyginai normalų amerikiečių gyvenimą ir užbaigus oficialų gedulą dėl beveik 7 tūkst. per teroristų atakas žuvusių ar dingusių žmonių, jo padėjėjai atmetė Afganistano tvirtinimus, kad pagrindinis įtariamasis Osama bin Laden dingio. Per šią krizę palai-kančiųjų G. W. Bushą, "Gallup" duomenimis, atsirado rekordiška daug - dabar 90 proc. amerikiečių pritaria jo darbui

prezidento poste, rugsėjo 23 d. pranešė CNN ir "USA Today".

Šis skaičius yra kiek didesnis nei 89 proc., kuriuos baigiantis Persijos įlankos karui 1991 metais užsitarnavo jo tėvas, buvęs prezidentas George Bush. Per kruopščiai apgalvotą rugsėjo 23 d. ceremoniją miškų apsuptyje prezidento rezidencijoje Camp Davide G. W. Bush ir jo žmona Laura lauke, pridėję rankas prie širdies stebėjo, kaip karinio laivyno jūrininkai dundant būgnams iki pat stiebo viršaus kėlė JAV vėliavą.

Vėliavai artėjant prie viršūnės ir plazdant vaikiame danguje, jūrų pajėgų orkestras šalia išrikiuotos garbės sargy-

bos grojo nacionalinį himną. G. W. Bush vėliavas kelti iki pusės stiebo nurodė rugsėjo 11 dieną, kai peiliais ginkluoti teroristai užgrobė keturis keleivinius lėktuvus, kurių du rėžėsi į Pasaulio prekybos centro dangoraižius dvynius New Yorke. Trečiasis užgrobtas lėktuvas buvo nukreiptas į Pentagoną prie Washingtono, o ketvirtasis po numanomo pagrobėjų ir keleivių susirėmimo nukrito ir sudužo laukuose Pensilvanijoje. Įsakymą kelti vėliavas iki pusės stiebo G. W. Bush pratęsė rugsėjo 16-ąją, o jo galiojimas baigėsi rugsėjo 22 d. po saulėlydžio.

Reuters

JAV SIŪLO UŽ TIKSLIĄ INFORMACIJĄ APIE BIN LADENĄ 25 MLN. DOLERIŲ

JAV valdžia paskelbė sumokėsianti 25 mln. dolerių už informaciją, kuri padės sulaikyti labiausiai ieškomą tarptautinį teroristą Osamą bin Ladeną.

Viename interviu televizijai JAV valstybės sekretorius Colin Powell pažymėjo, jog "tai gera suma pinigų, pakankama kam nors Afganistane pranešti, kur

yra Bin Laden".

Iki šiol Federalinis tyrimų biuras siūlė už naudingą informaciją apie kilusį iš Saudo Arabijos teroristą 5 mln. dolerių. Amerikos valdžia jį laiko pagrindiniu įtariamuoju, organizavusiu katastrofiškus rugsėjo 11 dienos teroro aktus Jungtinėse Valstijose.

Interfax

TERORISTŲ ATAKOS NESUSTABDĖ LIETUVIŠKŲ PRODUKTŲ PARDAVIMŲ Į JAV

Lietuvos žemės ūkio produkcijos perdirbėjai, eksportuojantys produkciją į JAV, kol kas nepajuto prekybos pasikeitimų dėl praėjusią savaitę įvykdytų teroristinių išpuolių, nors mažmenininkai Amerikoje jau pranešė, jog jų prekybos apimtys smarkiai nukrito.

Užsienio reikalų ministerijos pareigūnai dienraščiui "Verslo žinios" sakė, kad i Ekonomikos departamentą kol kas nesikreipė ūkio subjektai dėl prekybos su JAV, atsiskaitymų ar kokiais kitokiais klausimais.

Bendrovės "Žemaitijos pienas" generalinio direktoriaus pavaduotojo eksportui Romoso Jarulaičio teigimu, jų bendrovės prekyba su amerikiečiais kol kas nesutruko. Per šiuos metus "Žemaitijos pienas" už Atlanto ketina parduoti apie 4 tūkst. tonų kietųjų sūrį. Kitamet "Žemaitijos pienas" beveik trečdaliu šiuos pardavimus stengsis padidinti.

Tą pat produkcijos siuntimo tempą į JAV išlaikė ir bendrovė "Rokiškio sūris". Kiekvieną dieną bendrovė eksportui pagamina po 50 tonų kietojo sūrio, didžioji jo dalis tenka amerikiečiams. "Rokiškio sūrio" gamybos direktorius Dalius Trumpa abejojo, ar jų pasirašyti ilgalaikieji tiekimo sutarčiai bus pritaikytas "force majeure" atvejis.

"Mūsų eksportas į JAV jau 5 metus kasmet auga maždaug po 10 proc., tačiau abejoju, ar ateityje išliks toks tempas", - sakė D. Trumpa. Pasak jo, jų parduodama produkcija yra ilgo var-

tojimo laiko, tad jeigu ir sutriktų kūrį laiką prekyba, nuostolių jie nepatirtų.

Tuo tarpu bendrovė "Kėdainių konservų fabrikas" dar nežino kaip teroro išpuolį paveiks įmonės prekybą su JAV. Bendrovė greitai rengiasi išsiųsti vieną konservų siuntą į Jungtines Valstijas, konservuotų daržovių pirkėjo iš JAV kėdainiečiai sulaukė ir praėjusią savaitę.

"Svečias lankėsi tą pat dieną, kai jo šalyje pasipylė atakos, todėl derybos vyko ne taip, kaip buvo planota", - apgailestavo "Kėdainių konservų fabrikas" direktorius Vygantas Vanagas. Kitą savaitę į JAV pajudės ir konteineriai su "Kalnapilio" "Export" alumi, kuris populiarius lietuvių gyvenamuosiuose kvartaluose. "Kalnapilio" generalinis direktorius Remigijus Šydeikis sakė, kad iki šiol alaus darykla per mėnesį išsiųsdavo po 1 konteinerį, dabar gauna užsakymą 2 konteineriams.

Alaus eksportą po vasaros sezono į JAV atnaujino ir AB "Gubernija". Ji alų siunčia ten kartą per mėnesį.

Pasak Užsienio reikalų ministerijos Ekonomikos departamento direktoriaus Romo Švedo, Lietuvos kol kas nepasiekė informacija apie tai, kad JAV ketintų pakeisti prekybos režimą su Lietuva. Pagrindinis teisės aktas, nustatantis prekybos režimą tarp Lietuvos ir JAV, yra sutartis dėl Lietuvos narystės PPO - Lietuva turi didžiausio palankumo statusą.

BNS

TERORAS JAV IŠPLĖTĖ NATO NARYSTĖS RĖMĖJŲ GRETAS LIETUVOJE

Pasaulį sukrėtę teroro išpuoliai Jungtinėse Valstijose sustiprino Lietuvos gyventojų norą įstoti į NATO, teigia sociologai.

Kaip rodo bendrovės "SIC rinkos tyrimai" atliktą gyventojų apklausą, po teroro akto JAV Lietuvos įstojimui į NATO šiuo metu pritartų net du trečdaliai apklaustųjų (63,1 proc.).

20 procentų atsakiusių narystei Alianse nepritaria, 17 proc. neatsakė arba neturi nuomonės.

Gegužę surengtos "SIC rinkos tyrimų" apklausos duomenimis, Lietuvos narystę NATO rėmė 45,5 proc., jai nepritarė 31 proc., nebuvo apsisprendę 23,6 proc. apklaustųjų.

"Teroro aktai JAV akivaizdžiai išplėtė Lietuvos įstojimo į NATO rėmėjų gretas", - BNS rugsėjo 20 d. sakė bendrovės "SIC rinkos tyrimai" Tyrimų direktorius Mindaugas Degutis.

Jo teigimu, 36,6 proc. apklaustųjų mano, kad teroristų veiksmai paspartins Lietuvos įstojimą į NATO procesą.

Daugiau kaip ketvirtadalis - 27,1 proc. - apklaustųjų mano, kad dėl teroristų veiksmų Lie-

tuvos įstojimo į Aliansą tempai sulėtės, 19,9 proc. - kad neturės įtakos, 16,4 proc. į klausimą neatsakė. Be to, pasak M. Degučio, teroristų veiksmai JAV padarė įtakos Lietuvos gyventojų apsisprendimui dėl mirties bausmės - net 9 iš 10 atsakiusių - 89 proc. - pasisako, kad už teroristų vykdomus veiksmus būtų skiriama mirties bausmė.

"SIC rinkos tyrimai" apklausą atliko rugsėjo 15-17 d., telefonu apklauskama 500 atsitiktinai atrinktų Lietuvos gyventojų nuo 18 iki 64 metų. Tyrimo rezultatai atspindi visų šios amžiaus grupės Lietuvos gyventojų nuomonę. Maksimali statistinė paklaida - 4,4 proc.

BNS

MIRĖ DR. ILONA GRAŽYTĖ- MAZILIAUSKIENĖ

Rugsėjo 2 dieną, eidama 69-uosius metus, po trumpos ligos Montrealyje (Kanada) mirė profesorė, dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė.

V.K.

Mokslo metų pradžia

Vasario 16-osios gimnazija naujuosius mokslo metus pradėjo rekordiniu mokinių skaičiumi. Rugsėjo 3 d. susirinko 168 mokiniai. Tiek daug mokinių gimnazija Huettenfelde dar nėra turėjusi. 65 yra vokiečiai, 103 lietuviai. Taigi, ir lietuvių mokinių skaičius su ankstesniais metais pakilo. 60 lietuvių kilmės vaikų yra atvykę iš Vokietijos, 2 iš Argentinos, 1 iš Brazilijos, 1 iš Lenkijos, 1 iš Rusijos ir 38 iš Lietuvos.

Pirmąją mokslo metų dieną visi mokiniai su mokytojais ir svečiais iš ryto susirinko gimnazijos vėliavų aikštėje. Buvo pakeltos vėliavos ir pagrotas Europos himnas bei sugiedoti Lietuvos ir Vokietijos himnai. Po to visi susirinko ekumeninėm pamaldom į vokiečių katalikų bažnyčią. Maldas ir giesmes pravedė ev. kun. R. Fuhr vokiškai, o katalikų kapelionas kun. A. Kelmelis lietuviškai.

Po to visus mokinius bendrabučio salėje pasveikino gimnazijos direktorius A. Šmitas. Jis trumpai nusakė mokyklos tikslus, pristatė mokytojus ir klasių auklėtojus ir palinkėjo visiems sėkmingų ir darbinių mokslo metų. Abiturientai pasveikino pačius mažiausius mokinius – penktokus, įteikdami kiekvienam po dovanėlę. Po pamokos su klasių auklėtojais senieji mokiniai naujesiems aprodė visą mokyklą ir bendrąbutį.

Pirmą kartą gimnazijos istorijoje gimnazija negalėjo priimti visų gimnazijai tinkamų mokinių. Net 60 vokiečių ir per 20 lietuvių reikėjo atsakyti, nes klasėse arba bendrabutyje nebuvo pakankamai vietų. Į bendrąbutį

priimami tik lietuviai vaikai.

Jau antri metai kaip gimnazija priima ir vokiečius mokinius. Jie gyvena pas tėvus. Jiems viskas dėstoma vokiečių kalba ir vietoje lietuvių kalbos jie mokosi prancūzų, bet daugelis jų pasirinko lietuvių kalbą papildomai. Jie taip pat supažindinami su Lietuva.

Lietuviams mokiniams dėstoma lietuvių kalba ir literatūra bei istorija. Šalia to visose klasėse dėstoma muzika ir tikyba, o kai kuriose klasėse ir biologija, geografija ir pasaulinė istorija dėstomi lietuvių kalba. Vokiečiams tie patys dalykai dėstomi vokiškai. Žemesnėse ir vidurinėse klasėse matematikos ir anglų kalbos mokytojai duoda paaiškinimus abiejom kalbom.

Mokyklos programa

Vokietijoje dabar visos mokyklos privalo parašyti savo programas. Bendra mokslo programa yra išleista atskirų žemių švietimo ministrų ir jos visos mokyklos privalo laikytis, o mokyklos programoje paaiškinama, kaip mokslo programa vykdoma, koks yra mokyklos profilis, kokie mokiniai ir mokytojai, kokia yra užklasinė veikla ir pan. Hesenio žemėje visos mokyklos iki š.m. rugpjūčio 1 d. turėjo apskričių švietimo skyriams pristatyti savo programas. Vasario 16-osios gimnazijos mokytojai taip pat dvejus metus kūrė šią programą. Daugiausiai triūsė redakcinė komisija, vadovaujama direktoriaus pavaduotojos L. Manss. Jai padėjo komisijos narės A. Vilčinskienė, A. Allahyar-Parsa, E. Meikienė ir R. Buechsen-

stein. Jie tam reikalui paaukojo pusę vasaros atostogų, bet už tai paruošė gražų leidinį - 87 puslapių teksto ir 52 puslapių dokumentaciniu priedu.

Rugpjūčio 1 d. gimnazijos direktorius A. Šmitas kartu su redakcine komisija perdavė mokyklos programą švietimo skyriaus atstovei dr. Bordon. Ji pasidžiaugė, kad lietuvių gimnazija buvo antra mokykla visoje apskrityje, kuri atidavė užbaigtą mokyklos programą. Ji nustebo jos apimtimi ir susipažinusi su ja pagyrė, kad ji lengvai skaitoma ir labai įdomiai paruošta. Tikrai galima susidaryti pilną vaizdą apie gimnazijos darbą.

Pasirodymai

Šiais metais sueina 50 metų kai Lampertheimui buvo suteiktos miesto teisės. Ta proga rugsėjo 2 d. Lampertheimo centrinėmis gatvėmis vyko eisen, kurioje dalyvavo įvairių miesto draugijų, klubų, mokyklų ir kitų institucijų atstovai. Neapsileido ir lietuviai. Prieš pat mokslo metų pradžią ką tik į bendrąbutį atvykę mokiniai apsirengę tautiniais rūbais ir žygiavo kartu, atstovaudami savo mokyklą.

Rugsėjo 27 d. gimnazijos ansamblis pasirodys Wieslocho miesto šventėje. Ta proga bus oficialiai padėkota Wieslocho gimnazijai, kuri lietuvių gimnaziją sušalpė mokyklos baldais ir knygomis. Dėl staigiai padidėjusio mokinių skaičiaus ši parama buvo labai reikalinga.

Spalio 12 d. gimnazijos ansamblis vyks į Weissenbrunn prie Bambergo. Čia vokiečių parapija ruošia labdaros koncertą Lietuvai, kuriame gimnazistai atliks meninę programą. Praeitais metais šis renginys rado didelį atgarsį vokiečių žini-

klaidoje. Ypač buvo giriami lietuviški šokiai ir lietuviškos dainos. Todėl dar kartą kviečiami gimnazistai. Renginio pelnas bus skirtas kun. Hermano Šulco Lietuvoje kuriamam jaunimo centrui.

Spalio 2 d. kviečiami šokėjai, o gruodžio 8 d. gimnazijos dainų būrelis į Lorschą. Abu kartus mokiniai koncertuos Karalių salėje, pirmą kartą Rytų vokiečių draugijai, o antrą kartą seneliams per Kalėdų Eglutę.

Vasario 16 gimnazijos direktorius A. Šmitas kalba abiturientų išleistuvėse birželio 7 d.

Pagerbto teroro aukos

Pasklidus žiniai apie Pasaulio prekybos centro ir Pentagono užpuolimą, Vasario 16-osios gimnazija vėliavas nuleido ant pusės stiebo. Rugsėjo 12 d. vakare mokiniai susirinko trumpam pagerbimui į gimnazijos salę. Direktorius A. Šmitas painformavo apie įvykius, New Yorke gimusi M. Dambriūnaitė-Šmitienė papasakojo, kaip ji

pergyveno šią žiną ir kun. Alfonsas Kelmelis sukalbėjo maldas. Po to gimnazistai prie gimnazijos kryžiaus padėjo degančias žvakes aukom atminti.

Veiklūs gimnazijos absolventai

Seinuose vykusiame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos ir kraštų pirmininkų suvažiavime rugpjūčio 12-15 d. dalyvavo net 10 buvusių Vasario 16-osios gimnazijos mokinių:

PLJS pirm. M. Stanevičius iš Kanados, M. Kalainis ir V. Jansinkaitė iš Argentinos, M. Savickaitė iš Australijos, o iš Vokietijos - gimnazijos direktorius A. Šmitas, Vokietijos LB pirm. A. Šiugždinis, gimnazijos Kuratorijos pirm. V.J. Damijonaitis, PLJ kongreso pirm. V. Lemkis ir Jaunimo Sąjungos valdybos nariai D. Lemkienė ir K. Žulys. Pasirodo, kad buvę gimnazistai visame pasaulyje reiškiasi lietuvių veikloje. A. Š.

Jūs siųskite pinigų namo,
o Western Union®
išsiųs Jums
fotoaparata

Pasidalink ypatingais gyvenimo momentais su savo mylimaisiais užjūryje.

Pasiųsk dvi pinigines siuntas per Western Union Money Transfer iš JAV į Lietuvą ar kitas Centrinės ar Rytų Europos šalis nuo 2001 m. rugpjūčio 24 d. iki rugsėjo 30 d. ir

nemokamai gausi kompaktinį foto aparatą. Geri momentai ilgai nesitęsia, todėl paskubėkite. Nepraleiskite galimybės.

Siųskite pinigų šiandien!

Smulkesnė informacija

1-800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje™

Western Union išsiųs 35 mm fotoaparatai kiekvienam vartotojui, kuris paslų dvi ar kelias pinigines siuntas per Western Union Money Transfer iš JAV į Rytų ar Centrinę Europą, siuntėjui užbraižius galiojantį adresą JAV ant "Send Money" formos. Fotoaparatas bus išsiųstas 4-6 savaitių laikotarpyje po šio pasiūlymo pasibaigimo datos. Foto juosta nebus pridėta. Vienas fotoaparatas šeimai, kol ji užteks. Pasiūlymas negalioja telefoniniais ar kreditinių kortelių piniginiams persiuntimams. ©2001 Western Union Holdings, Inc. Visos teisės priklauso autoriui.

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų bizniui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail: jbyante97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cpr. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

DAIVA IZBICKAITĖ-VERŠELIENĖ, DEWOLFE REAL ESTATE, 677 Worcester Rd., Natick, MA 01760, gali aptarnauti jūsų visus nekilnojamo turto poreikius. DeWolfe firma specializuojasi namų pardavimu, paskolų gavimu, persikraustymu ir draudimu. Suteikiama paslauga perkant arba parduodant namus. Skambinkite (718) 446-9743 palikite žinutę arba įstaigą (508) 655-0680, (508) 523-9058.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11472. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:

Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

**Fasolino
MEMORIALS**

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA-
-GAUSI PARODŲ SALĖ-

†
KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

**Šv. Pranciškaus
ilgesys**

Veikiausiai nuo pat pasaulio sutvėrimo nėra buvę dienos, kad kas nors nesilgėtų taikos. Nė per porą tūkstančių metų neįsivyravo visuotinai gerosios valios žmonių svajonė, kad ateitų ir ramybė bei taika, žmonių gyvenimas visą laiką teka tarp nerimo ir blaškymosi, tarp pagundų ir nusivylimų.

Būti tos dangiškosios taikos ir ramybės nešėju, nelyginant kokių Viešpaties įrankiu, kiekvienas gali ir kiekvienas yra tam pašauktas, bet retas atsiliepia, ryžtasi ir paklūsta.

Šv. Pranciškus, gyvenęs prieš 700 metų, save patį lenkė dieviškaijai taikai, šalindamas iš kelio viską, kas galėjo drumsti jo sielą. Tai nereiškia, kad nebūtų turėjęs rūpesčių, vargo ir skausmo, bet turėjo tokią tyrą, skaisčią ir angeliską dvasią, kad iš džiaugsmo alpo arba himnais giedojo, kaip jam buvo ramu.

Ir tada jis ramino, guodė žmones, mokydamas pavyzdžiu ir žodžiu, kaip reikia taikos siekti ir jos melsti.

"Viešpatie, padaryk mane savo taikos įrankiu, - maldavo Šv. Pranciškus Asyžietis. - Ten, kur viešpatauja neapykanta, leisk man skleisti meilę, ir kur yra skriauda - teisingumą, kur abejonė - tikėjimą, kur nusiminimas - viltį, kur tamsa - šviesą ir kur liūdesys - džiaugsmą".

"Dieviškasis Mokytojas, palenk man kitus raminti, o ne sau pačiam suraminimo geisti; ne tiek būti supstam, kiek kitus suprasti, ir ne tiek mylimam, kiek kitus myleti, nes gauname duodami, atleidimo susilaukiame-atleisdami ir gimstame amžinajam gyvenimui mirdami".

Amžino gyvenimo ilgėjimas padarė Šv. Pranciškų Asyžietį amžiną visiems laikams. Visais laikais jis traukė ir tebetraukia į save minias žmonių, veddamas savo serafišku keliu, kad meilė persvertų neapykantą, viltis - nusiminimą ir džiaugsmas - liūdesį.

Gali kam iš šalies atrodyti, kad Šv. Pranciškaus sekejai yra drumsčiami ir laužomi gyvenimo rūpesčių, kaip ir visi mirtingieji, tačiau savo dvasioje jie džiaugiasi ramybėje, kurios pasaulis negalėjo ir negali duoti. "Aš duodu jums savo ramybę", - kalbėjo Kristus. Ir Šv. Pranciškus Asyžietis, iš šventųjų pramintas antruoju Kristumi, skatina melsti dieviškos ramybės ir taikos.

Mūsų dienomis, pritvinkusiomis tiek aitrūs pagiežos ir neramybės, kada daugelį gąsdina netikrumas ir ima baimė, prisimintina Šv. Pranciškaus malda iš 700 metų gilumos: "Viešpatie, padaryk mane savo taikos įrankiu! Gi būti tokiu dieviškuoju įrankiu, pirmiausia reiškia būti taikoje su Dievu, turėti begalinį pasitikėjimą Dievo Apvaizda ir paguoda. Ir antra - būti taikos skleidėju savo aplinkoje: ir ne tiek būti supstam, kiek suprasti, ir ne tik mylimam, kiek myleti."

Romualdas Granauskas**ŠVENTO LOZORIAUS DIENA 6**
(gali būti dienoraštis)

(pradžia nr. 32)

- Niekur aš neisiu!.. - šaukdavo toji. - Niekur viena iš klasės neisiu!..

O mes berniukai, nueidavom. Žinoma, nestovėdavom aplinkui ratu sustoję, mes tik įeidavom į krautuvę plunksnų ar šasiuvinio, tačiau mūsų žvėtrios akys pastebėdavo viską iki menkiausių smulmenų. Dažniausiai jie ten gulėdavo išrengti ligi apatinių. Aulinius batus jiems, žinoma, numastydavo, kas be ko, bet visuomet numaudavo ir kojines, styrodavo į viršų basos pėdos ir daug vaikštant atmuštos papadės, kurios visų buvo geltonos, o pirštų nagai - žydri. Su Lietuvos kariuomenės uniforma, suprantama, niekas jų aukštiešnių nepamesdavo, nėra čia ko matyti ir prisiminti, bet jie niekuomet neturėdavo net marškinių. Tada dar negalėjau suprasti, kodėl miestelio sribų švarkai ir megztiniai visuomet su uždytomis skylutėmis, - tai ant nugarų, tai ant krūtinių. O per naktį sargybinis tikrai visuomet stovėdavo. Ligi tos valandos, kai mokiniai pradeda eiti į mokyklą, kai atidaro parduotuvę ir pašta, o prie krautuvės durų jau visuomet būna išsirikiavusi duonos eilė. Jei per naktį snigdavo, pasiėmęs šluotražį ilgu kotu sargybinis nuo jų nušluodavo sniegą, ir ypač kruopščiai nuo veidų, nuo krūtinių ir, ko gerai nesuprantu, nuo basų pėdų. Apatinės kelnės dažniausiai taip ir likdavo apsnigtos. O vieną rytą pamestųjų ten jau nebebūdavo.

Bet miestelio aikštėj pamesdavo ne visuomet, net nežinau, nuo ko tas priklausė. Šalia kliūbo stovėjo senoji vaistinė, o tarp jų -

Laisvos Lietuvos vardan
Lietuvos muzikų rėmimo fondo dešimtmečiui

Rita Aleknaitė-Bieliauskienė

"Lietuvos muzikų rėmimo fondas yra visuomeninė, savanoriška, labdaros pagrindais veikianti organizacija, telkianti lėšas ir teikianti materialią, organizacinę ir moralinę pagalbą visų kartų muzikams, visuomenės iniciatyvoms, skatinančioms muzikų kūrybinę veiklą, muzikos propagavimą", - rašoma fondo statute. Su jo direktore Liucija Stulgienė galime būtų daug kalbėti apie pirmuosius organizacijos žingsnius, nepabūgusius bendrauti su vos susikūrusia visuomenine organizacija rėmėjus. Apie tokią prezidiumą, kuriame fondo veiklą svarstė, patarė ir rėmė šviesaus atminimo finansininkas, eruditas R. Sikorskis, M. Jasinašienė.

"Kai manęs klausia, ar sunku buvo sukurti fondą, jam vadovauti, visada atsakau - labai sunku. Tačiau kuo sunkiau, tuo labiau džiaugiesi atliktais darbais. Jei vis daugiau Lietuvoje rasis žmonių, negalinčių gyventi be muzikos, tikėsime, kad fondo žmonės dirba ne veltui", - sako L. Stulgienė.

Pamatę šiuos dokumentų, sukaupę periodiką, laiškus, pasiklausę ilgamečių darbuotojų B. Markevičienės, E. Ugičienės pasakojimų, visi pritarė ne vieną programą drauge rengusio profesoriaus S. Sondeckio žodžiams: "Tokio fondo gimimas, tokios institucijos atsiradimas - labai šiuolaikiškas ir moderniškas reiškinys Lietuvos kultūros padangėje. Kartu su fondu atsirado reali galimybė vietiniams atlikėjams plėsti savo koncertinę veiklą. Ypač malonu, kad gali pasireikšti mūsų talentingas jaunimas. Tokią ini-

ciatyvą aš labai vertinu".

Ši kartą apie darbo su tokiu jaunimu kryptis pašnekėsime plačiau.

Kovo 1-ąją ramioje Vilniaus senamiesčio gatvėje įsikuriame fonde buvo tylu. Tačiau vaikai, paaugliai, studentai, iš įvairių respublikos miestų atvykę muzikos pedagogai, tėveliai, žurnalistai šurmuliavo Prezidentūros, Respublikos Seimo, Vyriausybės rūmų priegose. Šiai dienai buvo ilgai ruošta. Ne vienam muzikantui prireikė penkerių ar daugiau metų, o fondo darbuotojams - metų, kad galėtų surinkti informaciją apie tarptautiniuose konkursuose dalyvavusius jaunus Lietuvos muzikus ir jų pergales. Reikėjo sukaupti lėšų ir įtikinti premijų, skirtų laureatams, svarba ne tik verslininkus, bet ir valdininkus.

1991 metų gruodžio mėnesį pirmą kartą fondas apdovanojo devyniolika tarptautinių konkursų laureatų. Tiek jų tebuvo. Šiandien jie - daug pasiekę atlikėjai: A. Žlabys, prof. P. Geniušas, doc. A. Žvirblytė, Nacionalinės premijos laureatai R. ir Z. Ibelhauptai, daugybės konkursų laureatė, Dresdeno simfoninio orkestro koncertmeisterė D. Stulgytė, Lietuvos operos solistė S. Stonytė, Filharmonijos solistė J. Leitaitė ir kiti. 1992-aisiais apdovanotųjų būryje matome Violetą Urmanavičiūtę, nuostabią karjerą padariusią dainininkę. Tuosyk ji buvo gavusi Didįjį prizą Barselonos konkurse. Reikia paminėti ir apdovanojimus tarptautiniuose konkursuose pelniusius I. Jokubavičiūtę, A. Puodžiuką, G. Alekną.

Šiais metais Muzikų rėmimo fondas, surengęs 2000-ųjų tarptautinių konkursų laureatų pagerbimą, apdovanojo daugiau kaip 130 jaunų talentingų muzikų. Kai kurios jų metai iš metų besikartojančios pavardės rodė, kad jauni menininkai

Pianistas Andrius Žlabys

pasiektais rezultatais nesitenkina. New Yorko Juilliard mokyklos doktorantas pianistas G. Alekna 2000 m. laimėjo II vietą JAV vykusiame O. Koussevitzky konkurse. Frankfurt prie Maino aukštosios muzikos ir meno mokyklos studentė pianistė G. Gedvilaitė pelnė I vietą E. Porrino-Cagliari konkurse Italijoje. M.K. Čiurlionio menų gimnazijos šeštokė smuikininė A. Daraškaitė pirmą vietą laimėjo G. Enescu atminti skirtame konkurse Rumunijoje. Hagos Karališkosios konservatorijos aspirantas akordeonistas R. Sviackevičius tapo pirmosios vietos laureatu ir apdovanotas "Auk-

sinės lyros" prizą S. Bizzarri akordeonistų konkurse Italijoje. Galėtume suminėti dar daug atlikėjų bei juos paruošusių pedagogų. Muzikų rėmimo fondo darbuotojai žino, kad jeigu kreipiasi į juos prof. V. Vitaitės, prof. J. Grybauskos, prof. B. Vainiūnaitės, prof. A. Vizgirdos, prof. R. Sviackevičiaus, doc. L. Drasutienės, doc. U. Jagekaitės, doc. Z. Abromavičiūtės, pedagogų B. M. Šmidtienės, J. Karosaitės, M. Lapėnaitės, V. Karužaitės, A. Šikšniūtės, B. Kumpikienės, R. Krėpštienės, J. Taškino, V. Žemaičio mokiniai, tai jie tikrai atveš laurus. Iš Paryžiaus, Romos, Jelgavos, Brno, Bukarešto, Kijevo, Talino, Šečino, Kauno ar Vilniaus...

Muzikų rėmimo fondo palaikomi, premijas pelno mažieji atlikėjai ne tik iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, bet ir iš Panevėžio, Jonavos, Garliavos. Ne vieną jų išugdė mokytojai V. Geležiuotė, G. Beleckienė, S. Trifonkova.

Konkursų laureatai - įvairių specialybių. Greta dainininkės J. Stupnianeck, puikios klarinetininko V. Giedraičio, violončelininkės J. Laptevaitės, kanklininkų sėkmingai pasirodė ir Muzikų rėmimo fondo organizuojamo tarptautinio fortepioninių ansamblių konkurso dalyviai.

Galėtume paklausti: ar prabėgusiais dešimtmečiais Lietuvoje nebuvo talentingų muzikų? Buvo. Tačiau visus konkursus užurpuodavo Rusijos, dažniausiai Maskvos, pedagogų auklėtiniai. Iš Lietuvos į Romą ar Paryžių, Varšuvą ar Brno galėjai išvažiuoti tik atrinktas Maskvoje. Apie asmenines iniciatyvas dalyvauti konkurse net nebuvo kalbos. Todėl ypač reiktų vertinti tuos menininkus, kurie sugebėdavo pereiti labai

(nukelta į 4 psl.)

Prof. Sauliaus Sondeckio vadovaujamas orkestras

R. Šuikos nuotr.

aukštoka lentinė tvora, žinoma, su plačiais vartais, vadinamasis "jėpkis", toks nedidelis šlapias kiemas, nes iš kitos pusės priėjo beveik ligi pat lėkšto tvenkinio krašto. Kitą gatvės pusę - tas Kataržio namas, sribokynas, tad gal jiems taip patogiau buvo saugoti, bet vieną rytą jie vis tiek nebeprisiskaičiavo lavono. Tas lavonas taip ir liko neatpažintas iš veido, nes to veido kaip ir nebuvo, nebuvo ir pusės galvos, mat, partizanai, jei tik dar begalėdavo, ištraukdavo granatos žiedą, pakėlė ją prie smilkinio. Iš tokių lavonų, suprantama, mažai jiems tebuvo naudos. Vagystė įvarė sribams baimės pilnas kelnės, net atvažiavo iš Skuodo du mėlynkepuriai rusai ir dvi dienas juos pačius tardė.

"Jėpkio" tvoros lentos buvo atluptos nuo tvenkinio pusės, šalia matėsi rogių vėžės, ir šiaudgalių buvo prikrię ant sniego, tad kaip išvogė - aišku, tik neaišku - kas.

02.04

Paskui aš išvažiavau iš Mosėdžio ir dešimtį metų nemačiau nei Valantiejus, nei jo muzikantų. Kitur baigiau vidurinę, atitarnavau kariuomenę, vedžiau, dirbau Skuode, bet galiausiai taip išėjo, kad vėl grįžau į tą pačią mokyklą, tik dabar jau ne kaip kirptagalvis mokinukas, o kaip mokytojas. Dar tebebuvo gyvi keli mano paties mokytojai, ir baisiausiai būdavo nepatogu, kai jie į mane kreipdavosi "kolega".

Tą dieną žvejojau prie tiltų, kai vėl pamačiau Valantiejus muzikantus, tiktai smarkiai pasenusius ir suvargusius. Ir vėl prieš saulėlydį vyko į kaimą atlikti savo amžinos pareigos, tačiau dabar ne pėsčiomis, o dviračiais, ir tie patys instrumentai, paristi dirželiais, geltonavo jiems ant nugarų. Valantiejus manęs nepažino, jis ir negalėjo pažinti, bet aš juos visus ilgai lydėjau akimis.

02.05

Miestelis jau buvo visai nebe tas. Per didįjį gaisrą supleškėjo

kaip parakas visas jo vidurys: kliūbas, sribokynas, vaistinė, užkandinė, krautuvė, paštas, žydų šiulė, žodžiu, beveik viskas, liko tik pakraščiai ir bažnyčia. Dabar visi statės (kiti jau buvo ir pasistatę) tuos baltus silikatinus namus šiferiniais stogais, jau nebebuvo tos senosios miestelio dvasios, nė vienas naujųjų namų dar neturėjo nei savo istorijos, nei kokio įdomumo. Pilna Lietuva buvo pristatyta tų tokių vienodų namų, gal net vienodi ir žmonės juose gyveno. Intas vaikščiojo po nuvalytus dėgesius, jau visas centras buvo jo užsėtas žole, visur iš tos žalumos kyšojo partempti dideliausi akmenys, aukštesni ir už žmogų. Tačiau tai buvo visai kitas miestelis, daug gražesnis, bet nebe tas. Aikštės kampe, vietoj senosios užkandinės, išliko silikatinis restoranas, silikatiniai kultūros namai su apylinkės taryba, vaistinė, ir bemaž viskas jau buvo baltas ir silikatinis. Jei ne tie didieji Into akmenys, ne tas šviežias vejų žalumas ir gėlynai, seniai visi miestelio šunys būtų negyvai užsikaukę iš nykumos ir monotonijos.

Vis dėlto gedulingasis Šopeno maršas nepaėjo mano vaikiškoj širdy be pėdsakų. Gal net ne pėdsakus jis ten paliko, o gilų randą, kurį aš iki pat šiol - norėdamas to ar ne - jaučiu. Juk ir visas šis mano rašymas tėra to rando rakinėjimas: skauda, o negali susilaikyti. Dabar, kai pagalvoji, ilgą gyvenimo tarpąnį tartumėjau Valantiejus pėdomis, toli atsilikęs, bet vis tiekėjau. Ir aš, tarnaudamas kariuomenę, grojau didų orkestru, ir aš, grįžęs iš jos, subūriau mokinių orkestrą, tiktai, suprantama, mes niekada negrojom kaimuose laidotuvių, nebent tas, ateistines, o tokių miestelyje vis daugėjo: išmirinėjo senieji prasigėrę sribai ir partiniai, rudeni pavasarį reikėdavo nešti vainikus ant rusų karių kapų, kurie ir buvo šalia mokyklos, stadiono pakraštyje, ant pat aukšto Bartuvos kranto.

Dažnai nueidamas į naujuosius kultūros namus, aš vieną kartą pravėriau duris į belangį valgyklos kambariuką po laiptais. Tarp kibirų, šluotų, skudurų ir fanerinių kastuvų gulėjo sumestas

(nukelta į 4 psl.)

■ Žuvusiųjų per rugsėjo 11-osios terorą JAV skaičius rugsėjo 23 d. padidėjo iki 6827, nes iš Pasaulio prekybos centro griuvėsių buvo ištraukti dar devyni kūnai. New Yorko meras Rudy Giuliani sakė, jog "niekada neištrauksime visų" kūnų iš susilydžiusio metalo ir tankiai sukritusio betono nuolaužų. Daugiau kaip 60 šalių jau pranešė, kad per teroristų atakas New Yorke ir Washingtone žuvo arba dingę jų piliečiai, daugiausia - New Yorke, viename kosmopolitiškiausių pasaulio miestų.

■ Pentagonas rugsėjo 23 d. sakė negalįs patvirtinti ar paneigti tvirtinimų, kad Afganistaną valdantis Talibanas numušė dar vieną lėktuvą, skridusį virš jų teritorijos. Šiuo klausimu Pentagonas neturi informacijos, sakė šios karinės žinybos atstovė spaudai Cheryl Irwin. "Negalime to nei patvirtinti, nei paneigti", - pridūrė ji. Talibanas pranešė numušęs virš Afganistano skridusį "neatpažintą lėktuvą", remdamasi oficialiaja Kabulo naujienų agentūra "Bakhter" pranešė ITAR-TASS. Rugsėjo 22 d. Talibanas paskelbė numušęs kitą lėktuvą, o kiek vėliau JAV administracija pranešė praradusi ryšį su nepilotuojamu žvalgybos lėktuvu.

■ Rusija žada "plačiu mastu" padėti Jungtinėms Valstijoms surengti kovos su terorizmu operaciją ir leisti jos metu pasinaudoti savo oro erdve. Tai pranešama Amerikos žurnalo "Time" internetinėje versijoje. Leidinio korespondento žiniomis, apie tai maždaug valandą kalbėjosi telefonu Rusijos ir JAV prezidentai Vladimir Putin ir George W. Bush. Pokalbis įvyko rugsėjo 22 d. per valstybės vadovo ilgo pasitarimo su jėgos ministrais Sočyje pertrauką. Straipsnyje taip pat pažymima, jog Rusijos prezidentas pažadėjo Baltųjų rūmų vadovui "asmeniškai paraginti buvusių sovietinių Vidurinės Azijos respublikų vadovus taip pat įsijungti į kovos su terorizmu koaliciją". "Putino sprendimas gali būti labai svarbus pastangoms, kurių imasi JAV", - rašo "Time". Rusijai atvėrus savo oro erdvę ir leidus pasinaudoti bazėmis Tadžikistane bei Uzbekistane "gerokai palengvėtų Amerikos operacijos regione".

"...maxime ab Hispanis et Graecis"

1075 m. Adomas Bremenietis (Adamus Bremenensis, ? - po 1081 m.) sudarė Hamburgo bažnyčios istoriją, "Gesta Hammaburgensis Ecclesiae Pontificum", kurioje yra pranešimų apie Skandinavijos, Pamaro, Pabaltijo pagoniškas religijas, ritualus, šventvietes. Mums įdomus pranešimas apie kuršius, vakarinės Lietuvos pakrantėje gyvenusią gentį, netrukus lietuvių ir latvių asimiliuotą: pasak Bremeniečio, tai žiauri, turtinga gentis, kurioje daugybė pranašautojų: "Divinis auguribus atque nigromanticis omnes domus plenae sunt. A toto orbe ibi responsa petuntur, maxime ab Hispanis et Graecis". T.y. pranašysčių čia vyksta iš viso pasaulio, bet daugiausia iš Ispanijos ir Graikijos. Pats "augurų ir nekromantų" motyvas abejonių nekelia, tik neįprastai atrodo čia labai išplėstas geografinis laukas, seniai mėginama su šia problema susidoroti, tarkime, XIX a. pradžioje L. Giesenbrechtas teigė, kad čia įžiūrėtina perrašymo klaida, *Hispanis* reiktų skaityti kaip *his paganiis*, t.y. "iš tų pačių pagonių", kas būtų logiška, bet neaišku, kam pabrėžti, kad patys pagonys klausia savo orakulų - tai savime suprantama, kita vertus, siulytume dar vieną kelią: "graikai" čia galėtų reikšti ne tiek etnosą, kiek Bizantiją ir bizantiečius, taigi "schizmatikus" (oficialios shizmos data - 1054 m., tuo metu, 1075 m., tai tebebuvo labai aktuolu). Jei manytume, kad "graikų" terminas čia ideologizuotas "bizantiečių" substitutas, galima atkreipti dėmesį į ortodoksinę Rusiją, kuri pietuose ir rytuose tiesiogiai ribojasi su Lietuva ir aplinkinėmis gentimis (jotvingiais) ir nuo 1040-1044 m. nuolat apsikeičia karo žygiais ir su kuria intensyviai prekiaujama. Rusai, graikai, bizantiečiai XI a., Hamburgo kanauninko akimis, galėjo būti bemaž sinonimiškos ar bent jau vieną religinį-kultūrinį masyvą atspindinčios sąvokos, kurias ideologiškai suvienija atsimetėlių, schizmatikų ideologema. Šis aiškinimas klampus ir ilgas, miglotas - bet jis vis vien aiškesnis nei pažodinis teksto priėmimas, laikant, kad į Kuršą plūstę plūdavo ispanai ir graikai. Jei priimame pažodinį "graikišką-ispanskią" skaitymo variantą, teliktų manyti, kad čia aptinkame realius, bet smarkiai perdėtus faktus.

Bremenietis laikomas patikimu autoriumi, istoriografijoje juo tradiciškai neabejojama, kitas reikalas - vieno ar kito fakto interpretacijos. Ir, be abejo, neaiškumai lieka kaip likę. Šią temą buvau užmetęs, bet

ji labai įkyriai sukosi pasamoneje, ir atsitiko tai, kas tokiais atvejais atsitinka - atsirado naujos (man bent jau) informacijos. Neseniai į rankas pateko įdomi mažutėlė 1676 m. išleista Karaliaučiuje knygelė "Dissertatio de Curonorum et Semgallorum Republica..." etc., kurią parašė Bernh. *Johannes Niresius*, žemiarū smulkesniu šriftu apibūdinęs save kaip Curonus, taigi kuršiškos kilmės (ir savimonės?) vyras. Be kita ko, disertacijoje jis komentuoja ir mįslingą Adomo Bremeniečio geografinį akibrokštą.

Bernhas kuršius kildina iš prūsų, kalba apie jų tikėjimus, remiasi Dusburgiečių ir viena laikų istorikų kompiliacijomis. Dėl Bremeniečio fragmento apie graikus jis, mano nustebimui ir džiaugsmui, prieina lygiai tokią pačią išvadą: "Per Graecos hic intelligit Russos", t.y. graikai čia suprantami kaip rusai, kuriuos Bernhas nevisiškai teisingai laiko kuršių kaimynais, bet mintis aiški, nors ir plačiau neargumentuojama. Su ispanais čia einasi įdomiau. Bernhas teigia, kad Bremenietis ispanais vadina gotus, alanus ir kitas panašias tautas, kurie iš šių vietų yra persikėlę į Ispaniją. Dėl to - teigia autorius - neturi kilti jokių abejonių. Parašėte smulkesniu šriftu griežčiau konkretizuojama: *Hispani sunt Gothi*.

Tai yra pagal Bernhą išeitų, kad Bremenietis čia kalba apie rusus ir Ispanijoje gyvenančius kadaise iš šių vietų išsikrausčiusias gentis, kurios tebeplaikė ryšį su savo "protėvyne". Deja, įrodymų, kad yra būtent taip, platesnės argumentacijos jis nepateikia. Tačiau pati prielaida įdomi, nors ir pagrįsta

daugiau loginiais išprotavimais.

Tačiau mes žinome J. Statkute-Rosales, randančią aibę baltiškų vardų Ispanijoje; kad gotai ir alanai gyveno baltiškos teritorijose, irgi aišku, jau keli dešimtmečiai daroma prielaida, kad baltai, iškeliavę į tautų

kraustymose žygius, vėliau grįžo; ar bent jau dalis tų genčių. Visiškai įmanoma prielaida, jog kontaktai dar kurį laiką nebuvo nutrūkę. Bet tai sunkiai įrodoma. Realiai nėra šaltinių, galinčių tokius kontaktus paliudyti. O aiškių laiškas imperatoriui Teodorikui intensyvių kontaktų nerodo. Vienintelė įmanoma jungtis - Bremeniečio tezė apie *hispanis*, vykstančius į Kuršą, jei ją perskaitysime kaip "baltų persikraustėlius" Ispanijoje. Tiesa, šį prielaidą patikimesnė nei manymas, kad į kuršių žemes plūsta etniniai ispanai, kuriems ten vargiai kas galėjo rūpėti.

Tiesa, čia dar daugybė problemų. *Hispanis* gali būti kokie reliktiniai vikingai, bet gali būti ir, tarkime, galindai. Dabar etninėmis problemomis neužsiimkime, tik pastebėti nesunku: Kuršas (tikėtina ir platesnės baltiškos teritorijos) yra tam tikras "centrinis taškas", ašis, siejanti teritorijas nuo Rusijos iki Ispanijos. Ar vikingai, ar nuo tėvynės nutolę baltai, ar etniškai efemeriški dariniai atstovai, bet į Kuršą (ar tiesiog - į baltų teritorijas) jie vyksta pakankamai dažnai, kad šios periodiškos kelionės amžininkų pastebimos ir patenka į istorinio šaltinio akiratį. O išties - mes mažai ką šiame šaltinyje suprantame. Gal tik tai, kad sakralinis centras (centrai) kuršių žemėse XI a. tebėra religinės traukos objektai.

Mūsų komentarai lieka pakibę ore, tačiau Johannes Bernho mintis apie Bremeniečio *hispanis* kaip "gotus ir alanus" erdvę platesniems samprotavimams suteikia. Kad ir kas tie "gotai" būtų.

Gintaras Beresnevičius

Laisvos Lietuvos vardan

(atkelta iš 3 psl.)

reiklius atrankos konkursus Maskvoje ir pelnyti premijas užsienyje. Tokie buvo tik Lietuvos, Vilniaus kvartetai, S. Sondeckio vadovaujamas M.K. Čiurlionio vidurinės meno mokyklos orkestras, dainininkai V. Daunoras, N. Ambrazaitė, A. Stasiūnaitė, darkeletas. Džiaugdavomės ir iš tarptautinių studentų forumų ir sąjunginių konkursų parvežtais laurais.

Šiandien situacija esmingai pasikeitė. Lietuvos muzikos akademija, glaudžiai bendradarbiaudama su Europos aukštosiomis muzikos mokyklomis, palaikydama ryšius su tarptautinių konkursų institucijomis ir įvairių žemynų muzikais, skleidžia informaciją apie pasaulyje vykstančius konkursus. Ją papildo internete randamos žinios.

Muzikų rėmimo fondas - vienintelė institucija, kuris fiksuoja muzikų tarptautinius laurus. Ir, deja, vienintelė, suinteresuota, kad Lietuvoje šie talentingi žmonės būtų pastebėti, pagerbti, paskatinti naujiems skrydžiams. Fondo direktorė L. Stulgienė negalėjo ramiai kalbėti ir iškilmų dieną. Po šventiško tarptautinių konkursų laureatų koncerto, pedagogų ir jų auklėtinių apdovanojimo suvenyrais Vyriausybės rūmuose, ji, pasakė: "Mūsų tikslas - parodyti visuomenei, kaip auga talentingų Lietuvos žmonių, menininkų gretos. Tačiau norime atkreipti ir įvairių institucijų vadovų dėmesį, kad šie garsinantys mūsų šalį, kuriantys Lietuvos įvaizdį svetur žmonės būtų remiami valstybės. Be finansinės paramos į jokių konkursų išvykti neįmanoma. Kodėl taip remiami turnyrus laimėję sportininkai, kurių veikla visada susieta su komercija? Nepaisant gaunamų honorarų, mūsų krepšininkai olimpiečiai buvo apdovanojami daugiau nei JAV sportininkai".

Tad gal jiems derėtų Lietuvoje dovanoti suvenyrus, o muzikams, kurie važiuoja rungtis praskolinę giminę ir pažįstamiems, įteikti solidžias premijas, skatinančias varžytis

toliau? Juk jų dažniausiai neremia nei fondai, nei valstybė. O gal valdininkai privalėtų valstybės pinigais išleisti mokyti į Paryžių talentingąjį klarnetistą iš Kauno V. Giedraitį, o pianistes E. Puzaite, M. Jatkauskaitę - į JAV, Vokietijos aukštąsias mokyklas? Ar dar nepasimokėme, praradami talentingąjį V. Čer-

Pianistė Goda Gedvilaitė

pinskį?

Jaunieji atlikėjai ir jų pedagogai buvo priimti Lietuvos Seimo rūmuose. Greitosiomis praėjusiais pareigūnai ir tautos išrinktieji turėjo šansą užmesti akį į talentingą jaunų žmonių būrį. Paskubomis įteikinėjo padėkos raštus. O susėdę už stalų posėdžių salėje tikriausiai suko galvas, kaip galima būtų kurti Lietuvos įvaizdį užsienyje...

Gera, kad bent atsiranda verslininkų, kurie supranta profesinio meno, dvasingumo ugdymo vertę. "Lietuvoje yra daug multimilijonierių, - sakė A. Rimkus, remiantis tarptautinių konkursų laureatus nuo pat 1991 metų. - Ne vienas jų galėtų paremti jaunuosius talentus. Geriau kukliau įrengti biurą, atsisakyti fontano, o už tuos pinigus suteikti galimybę talentingam žmogui pasirodyti Paryžiuje." Jeigu taip manytų visi!

Baltoji salė skendėjo gėlėse, laimingi šypsojosi jauni menininkai, laisvos Lietuvos vaikai ir jų pedagogai.

Lenkai mano esantys laimės kūdikiai

Lenkijoje labai madinga rengti įvairaus pobūdžio apklausas. Visuomenės nuomonės tyrimų agentūra pabandė išsiaiškinti, ar lenkai laimingi. Teigiamai į šį klausimą atsakė 79% apklaustųjų. 21% apklaustųjų sakė, jog yra labai laimingi, o 58% mano, jog tikriausiai yra

laimingi.

Tik 4% apklaustųjų pareiškė, jog yra labai nelaimingi. Gyvenimu patenkinti visi vedusieji arba turintieji gyvenimo draugą.

Moterys savo laimę sieja su šeima ir sveikata, vyrai - su šeima ir būstu.

BNS

Romualdas Granauskas

ŠVENTO LOZORIAUS DIENA 6 (gali būti dienoraštis)

(atkelta iš 3 psl.)

čekiškas pučiamųjų kompleksas!.. Man ir akys ant kaktos iššoko: šitokios instrumentus, šitaip sumesti ir netausoti!.. Pasirodo, kolchozas prieš keletą metų buvo nupirkęs naujiesiems kultūros namams, kai tik juos pastatė. Vieną žiemą traktorininkai ir jauni dirbtuvių vyrai lyg ir bandė groti, bet nieko jiems neišėjo, tik tai aplaudė, apdaužė, apgadino ir sumetė po laiptais. Kokius dvejus ar trejus metus aš to nežinojau, niekada kalbant su mosėdiškiais neišėjo kažkaip iš kalbos. Lengva ranka kolchozas visą tą turtą perleido mokyklai, ir reikėjo pamatyti, koks sujudimas kilo klasėse, kai pasakiau, jog šiandien, po šešių pamokų, atrinkiniesiu berniukus į orkestro būrėlį. Iš vyresniųjų klasių aš pats nenorėjau, - po metų, po dvejų, vos spėsiu kiek pramokyti, jie išsivažinės kas kur, tad rinkausi iš penktų septintų, nes pradinukai dar per menki pūtikai. Ten, prie pianino, jiems tą dieną buvo visko: ir džiaugsmo, ir ašarų, o su pačiais laimingiausiais visu būriu nužygiavom į kultūros namus tu instrumentų parsinešti. Širdis plyšo iš skausmo ir juos žiūrint, invalidai kažkokie, o ne instrumentai. Užtat beveik pilnas kompleksas, trūko tik dvių klarnetų, bet dėl jų aš per daug nesisielojau - pats nemokėjau jais groti, kaip ir dabar nemoku. Iš varinių trūko tiksliai pirmojo alto, - jis buvo, bet instrumentu pavadinti niekaip negalėjai, - kažkas jį pervaziavo traktorius ratu, ir ištiesinti jo neturėjau jokios vilties. Helikono, tokio, koku grojo vienerankis Stonys Valantiejaus orkestre, čia nebuvo, užtat buvo

tūba, kuria grojama laikant vertikaliai. Ačiū Dievui, visi mano vaikai tebebuvo dvirankiai, tačiau Laureckis, pats didžiausias, vyriausias ir pačiom storiomis lūpom, kuriam pasakiau, kad jis ta tūba ir gros, - tai tas Laureckis griebė ją į glėbį ir pūstelėjo tiesiai į vamzdį, viduje pasigirdo labai keistas garsas. Pasivertę ant stalo žiūrėjom, kas ten ko prikimo, ir su viela krapštem, krapštem, kol iškruto pelės lizdas su šešiais rausvais pelyčiais, kuriuos tas pats Laureckis baisiausiai pasipiktinęs nubėgo per gatvę ir įmetė toli į tvenkinį. Bet pamažu, pamažu jie įgavo normalią išvaizdą. Nušveisti grūsta kreida ir amoniaku ėmė blizgėti taip, kad žiūrėdamas galėjai šukuotis. O! Mūsų orkestras buvo triskart didesnis už Valantiejaus: trys trimitai, du altai, tenorai, baritonai, tūba, lėkštės, didysis būgnas ir mažasis būgnelis. Direktorius paskyrė klasę kuo toliau: Andriekienės name, kurį nuo pagrindinės mokyklos užstojo dar ir klėtis. Nežinau, kaip miestelis ir ištvėrė tą laiką, kol mes grojome savo gamas ir pratimus. Iki melodijos dar buvo toli, o vaikai kiekvieną dieną vis klausinėjo: "Mokytojau, kada?!" Nebuvo galima gauti jokios partitūros, nebuvo jos ir švietimo skyrių, pačiam teko instrumentuoti tai, ką jie jau galėjo pagroti: "Ko liūdi, berželi!" ir labai paprastą polkute. O Viešpatie mano, reikėjo matyti tų vaikų akis, kai pirmą kartą jie tą "Berželį" be klaidų išgrojo iki galo, glėbesčiavosi ir šokinėjo į viršų, tik vienas Laureckis, tas trečiametis, nejudėdamas sėdėjo suole, bet ir jo akys buvo pilnos laimės ašarų. Didžiulė yra muzikos galia, aš pats tuo įsitikinau vaikystėje, didesnės ir dabar nežinau. Verkiant reikėjo ieškoti nesudėtingų kūrinių, bet nieko nebuvo, tiksliai "Marš Sovietų Armijai" ir "Marš komunistinės brigadai". Ir tada aš atsiminiau Valantiejų, Nusprendžiau sėdėti, pasiėmęs pusę litro, sėdėti ant dviračio ir nuvažiuoti pas jį į namus.

- Mokytojau, sugrokim dar kartą "Berželį"!

- Šiandien užteks, vaikai. Rytoj.

- Ne, mokytojau! Mes patys sugrosim, o jūs išeikit į lauką ir pasiklausykite, kaip skamba kieme.

Man pačiam buvo įdomu, kaip skamba kieme. Liečiau groti tris kartus, parodžiau įstojimą ir pravėriau duris į koridorių, o iš ten - į gongas.

Gonkose stovėjo Valantiejus.

- Šventą darbą dirbi, mokytojau.

- Dėl ko šventą?

- Matai, kas jau prie muzikos nagus prikišo - tas jau nei vogti, nei žmogaus pjauti neis... Nutrauk repeticiją, mokytojau, aš pačiam esu skolingas. Man dideliai svarbi ši pavakare.

Pamaniau, kad geresnės progos pasikalbėti nerasiu. Visi kaimo muzikantai pavydūs ir labai jau nenoriai savo grojamus dalykus duoda nusirašyti kitiems. Tiesą sakant, nė negirdėjau, kad duotų.

Aš grįžau į klasę, ir Valantiejus man iš paskos. Vaikai, rodos, dėl to anei kiek nenustebo.

- Viskas šiandien. Susirinkit natas.

- O kaip skamba, mokytojau?... Kaip skamba?..

- Rytoj pasakysiu.

- Ne!.. Dabar, dabar!..

- Gerai skamba, vaikai, - pasakė Valantiejus. - Kai aš numirsiu, gausit ir mane nugrajyti.

- Ar "Berželį"? - išpūtė akis Lureckis.

- Granauskis išmokys jus visokių reikalingų maršų. O dabar leskite, - ir papylė ant stalo maišelį pabirų saldinių, bet vaikai nešoko prie jų, o ramiai rinkosi natas, juk šiandien jau buvo tikri muzikantai ir žinojo savo vertę.

Kai restorano antrame aukšte, vadinamoj "grandinėj", mudu išgėrėm po šimtą gramų, Valantiejus pasakė:

- Žinai, čia baisi brangybė, geriau einam pas mane. Juk niekuomet nesi buvęs.

(bus daugiau)

SVEIKATOS KERTĖ

Plokščiapėdystė

Plokščiapėdystė - tai savotiška pėdos deformacija, atsirandanti nusileidus arba išnykus pėdos skliautams. Ne-kreipiant į ją dėmesio, liga gali progresuoti, sukelti kelių, klubų sąnarių pažeidimus, netaisyklingą laikyseną, vėliau - net ir stuburo deformaciją. Pėda - vadinamoji judri kūno atrama, atliekanti daug funkcijų ir patirianti didžiulį dinaminį ir statinį krūvį. Labai svarbi pėdos funkcija - kūno svorio jėgos paskirstymas atraminiams pėdos taškams. Stovint, einant ar bėgant kūno svorio jėga, veikianti pėdą, pasiskirsto nevienodai. Pasiskirstymą lemia pėdos skliautas, kurį formuoja ir palaiko raiščiai bei raumenys.

Atramos ir judėjimo aparatas ypač greitai vystosi ikimokyklinio amžiaus vaikams. Jų kaulai gana lankstūs, plastiški ir gali lengvai deformuotis, mat juose yra daugiau organinių medžiagų ir kremzlinio audinio, bet mažai mineralinių druskų. Todėl labai svarbu kontroliuoti vaikų kojų apkrovą.

Plokščiapėdystė retai būna įgimta (3%), dažniausiai įgyta (97%). Ji gali atsirasti dėl įvairių priežasčių - traumų, tam tikrų ligų: rachito, paralyžiaus, bet dažniausiai (82,1%) - dėl per silpnų pėdos ir raumenų raiščių. Taip pat ji formuojasi tiems, kas turi antsvorio, daug vaikščioja, nešioja sunkius daiktus, ilgai stovi. Dėl per didelių fizinių krūvių ši pėdos deformacija diagnozuojama net sportininkams.

Diagnostika

Plokščiapėdystė tiriami įvairiais metodais:

- plantoskopija (išorinis apžiūrėjimas),
- plantometrija, plantografija (daromas pėdos spaudas),
- rentgenografija. Vienas naujaušiu pėdos ištyrimo prietaisų yra kompiuterinis padobarografas - prietaisas, kuris "užrašo" žmogaus kūno svorio pasiskirstymą pėdoje, t.y. nustato krūvį, tinkantį 24 pėdos taškams. Kompiuterinio padobarografo esmė - 1993 m. vokiečių mokslininko F. V. Kraeremio sukurta "Parotec" sistema. Ji plačiai taikoma Vakarų Europos šalyse, o nuo 1997 m. - ir Kauno AB "Ortopedijos technika" poliklinikoje.

Svarbu

Lengviau apsaugoti vaikus nuo plokščiapėdystės, negu ligą gydyti. Vaikai turi avėti patogią avalynę iš natūralios medžiagos. Batai turi būti pakankamai lengvi ir platūs, kad nevaržytų kojų pirštukų ir pėdų judesių - tada pėdos kaulai ir raumenys formuojasi taisyklingai.

Taip pat reikia atkreipti dėmesį į vaiko sėdėseną. Dažnai vaikai žaisdami mėgsta pariestis kojas, pėdas nukreipti į išorę. Taip sėdint gali atsirasti X kojų deformacija ir plokščiapėdystė. Tinkamiausia vaikų sėdėseną būtų rytietiška, arba vadinamoji lotoso, poza.

Vienas svarbiausių plokščiapėdystės profilaktikos būdų - vaikščiojimas basomis. Kadangi visame pėdos paviršiuje yra išsidėstę daugybė receptorių, vaikštant basomis jie yra veikiami ir perduoda signalus į centrinę nervų sistemą, kuri "įjungia" gyvybinį mechanizmą ir garantuoja viso organizmo pusiausvyrą ir saugumą. Temperatūros svyravimai refleksiskai paveikia kompensacinių reakcijų sistemą ir dėl to padidėja šilumos gamyba. Taigi pėdų refleksoterapija teigiamai veikia visą žmogaus kūną.

Vaikams nuo mažens rekomenduojama vaikščioti basomis žolynu, nelygiu paviršiumi (akmenėliais, briaunota lenta, specialiai tam skirtais takeliais), braidžioti baseinėlyje.

Gydymas

Pajutus neaiškios kilmės skausmą kojose patartina nedelsiant kreiptis į ortopedą traumatologą. Jis diagnozuos ligą ir paskirs tinkamą gydymą. Plokščiapėdystė yra gydoma konservatyviu būdu arba atliekama operacija. Gydant konservatyviai:

- taikomas masažas, gydomoji mankšta, įvairios vonelės (su Negyvosios jūros druska),
- ortopedinės priemonės (specialūs gydomieji įdėklai, avalynė). Operuojama tik išskirtiniais atvejais.

Gydymas ilgas, reikalaujantis ne tik paciento ir gydytojo, bet ir paciento šeimos narių, mokytojų ir kitų artimųjų pastangų.

Jolanta Račkauskaitė

Žiedeliai

Tešlai:

200 g sviesto,
300 g cukraus,
1 kiaušinis,
žiupsnelis druskos,
0,125 ml gazuoto mineralinio vandens,
500 g miltų,
1 šaukštelis kepimo miltelių

1 kiaušinio trynys
stambaus cukraus

Sviestą, cukrų, kiaušinių ir druską gerai išplakti, kad pasidarytų putos. Supilti 0,125 ml mineralinio vandens. Miltus su kepimo milteliais įmaišyti į masę.

Tešlą iškočioti, kad išeitų

Veršelio inkstai su konjaku

2 dideli veršelio inkstai,
pieno,
2 šaukštai riebalų,
1 šaukštas miltų,
200 g grietinės,
2 šaukštai konjako,
druskos,
pipirų

Inkstus perpjauti pusiau ir,

apie 3 mm storio sluoksnis, išpjauti 6 cm skersmens žiedelius, kuriuos sudėti ant kepimo popieriumi išklotos formos. Žiedelius aptepti kiaušinio tryniu ir apibarstyti cukrumi.

Kepti prieš tai įkaitintoje orkaitėje ant vidurinės lentynės 180°C temperatūroje apie 15 min.

išpjausčius kraujagysles, per naktį mirkyti piene. Tada supjaustyti griežinėliais, apvolioti miltais ir truputį apkepinti įkaitintuose riebaluose. Pasūdyti, pridėti pipirų, užpilti grietinele ir troškinti.

Prieš duodant į stalą, įpilti konjako. Patiekti su bria ryžių koše ir keptais svogūnais.

Tingėti - ne tik malonu, bet ir sveika

Auginti gėles - geras, lėtas poilsis. Europoje stiprėja tradicija kurti vadinamąją lėto miesto (*Slow City*) gyvenimą: nedidelių miestelių gyventojai sutaria niekada neskubėti.

Seniai įrodyta, kad našiai ir kūrybiškai dirba tik tie žmonės, kurie pailsi. Tai žinojo jau antikos išminčiai, tačiau moderni visuomenė propaguoja tik darbą ir pelną. Vieni ilsisi meškeriodami, kiti keliaudami, dar kiti augindami gėles. Tačiau pastebėta, kad dauguma žmonių iš įdomių turistinių kelionių grįžta pavargę ir išsekę. Apklausos parodė, kad apie 40 proc. linę poilsio dieną tinginiauti, nieko neveikti. Vis daugiau atsakingų vadybininkų dalį atostogų praleidžia vienuolyne, tapdami "laikinais broliukais". Tyla, vienuma, apeigos padeda atsigausti.

Tad nenuostabu, kad britų žurnalas "The Idler" teigia, jog norint išlaikyti darbuotojus produktyvius, reikia įvesti 3 dienų darbo savaitę ir 3 valandų darbo dieną!

NewsDay

Mokslo naujienos

Japonijoje greitai bus pradėta prekiauti aparatais, kurie verčia šunų kalbą, pranešė žinių agentūra CNN. Šis nepakeičiamas aparatas susideda iš mikrofono, tvirtinamo prie šuns antkaklio, ir nedidelio "emocijų gaviklio" su monitoriumi, kuriame šuns šeimininkas mato, ką nori "pasakyti" augintinis. Automatinis vertėjas skiria šešias šuns emocijas. Informacija apie gyvulėlio emocinę būklę perduodama į "gaviklį" paveikslėliais ir paaiškinamaisiais priedais. Šuns šeimininkas netgi turi galimybę sužinoti, kokiomis nuotaikomis jo keturkojis draugas gyvena visą dieną. Manoma, kad šuns vertėjas prekyboje pasirodys kitų metų vasarį ir kainuos apie 100 dolerių.

Ateiviai - jau žemėje. Taip galima apibendrinti D. Britanijos ir Indijos mokslininkų visai neseniai atliktą tyrimą. Pasitelkę Indijos kosmoso tyrimų agentūros balionus ir paėmę oro mėginius iš viršutinių atmosferos sluoksnių 40 km aukštyje, juose aptiko, jų manymu, nežemiškos kilmės mikroorganizmus. Iki šiol manyta, kad žemės mikrobai įprastu būdu (patys prasiskverbiami, padedami oro srovių ir t.t.) negali pakilti aukščiau tropopauzės, t.y. 16 km aukščio. Rastos bakterijos kiek panašios į žemiškasias savo kolages, bet skirtumai tarp jų per dideli, kad atrastoji gyvybė būtų žemiškos kilmės. Bent taip mano Wales dirbanti indė profesorė Chandra Wickramasinghe ir jos bendradarbiai. Nemažiau optimistiškai nusiteikę ir profesorius David Lloyd, taip pat dalyvavęs tyrinėjime. Šiuo metu mėginama surastus mikrobus dauginti, auginti iš jų kultūrą ir tokiu būdu testuoti stebėjimus. Ši mokslinė grupė mano, kad jų atradimas yra rimtas argumentas vadinamajai "panspermijos" teorijai, pagal kurią gyvybė Žemėje atsirado iš kosmoso atkeliavus bakterijoms ir sporoms. Mokslininkai netgi apskaičiavo naujųjų bakterijų pasiskirstymą viršutinėje atmosferoje ir nustatė, kad toks jų kiekis gali atsirasti, jei kasdien iš kosmoso ant Žemės nukrinta po 300 kg tokio biologinio krovinio. Visos minėtos išvados atrodo įspūdingai, kol nesusiduriame su klausimu: o gal tai žemiškos kilmės organizmai, kosmose atsidūrę raketų ir palydovų dėka? Mikroskopiniai padarėliai nepaprastai visūs ir įvairūs, todėl turi milžiniškas prisitaikymo galimybes - čia niekas kitas Žemėje jiems neprilygsta. Vos pirmieji palydovai pasiekė kosmosą, kartu atkeliavo ir niekur neatsilikantys mažieji mūsų planetos gyventojai. Veikiami išskirtinės aplinkos, išaugusio radiacijos lauko ir ultravioletinio spinduliavimo, jie negalėjo likti tokie, kokie buvo Žemėje. Profesorius D. Lloyd negali to paneigti, sutikdamas, kad gali būti ir taip. Tačiau vėl grįžta prie savo optimistinės nuostatos: nežemiškos kilmės tikimybė šį kartą didesnė. Sunku pasakyti. Kol kas galime tikėti tik tuo, kad atmosferos viršuje atrasta gyvybė - o tai jau nemažai.

Reuters

Lietuvos Vyčių fondo veikla

Lietuvos Vyčių fondas yra indėlių fondas, kurio pagrindinis kapitalas neliečiamas. Gaunamos palūkanos naudojamos Lietuvos Vyčių organizacijos religinei, labdaros ir švietimo veiklai. Pagerbiant garbės nario prelato J. Prunskio

lose. Virš \$500 buvo fondo paimta išleisti garbės nario muz. Fausto Strolis giesmių rinkinį "Atverkim Viešpačiui širdies duris". Šiais laikais metiniame Lietuvos Vyčių fondo direktorių susirinkime (kuris vyko per 88-ąjį

88-to Lietuvos Vyčių suvažiavimo metu dalyvavo ir sveikino Lietuvos Respublikos ambasadoriaus Washingtono sekretorius Renatas Norkus. (Iš k. į deš.): Lietuvos Vyčių padalinio "Pagalba Lietuvai" pirmininkė Regina Juškaitė-Švobienė, sekretorius Renatas Norkus ir Lietuvos Vyčių centro valdybos pirmininkas Robert A. Martin, Jr.

prašymą, kasmet pravedamas rašinių konkursas, Alice Karklius atminimui per metinį Lietuvos Vyčių suvažiavimą įteikiama speciali stipendija ir garbės nario L. Švelnio stipendija specialioms Vyčių archyvų komitetų reikals.

Praeitą metų Lietuvos Vyčių fondas paaugojo \$1,000 per Tautos fondą įsigyti mokyklinės knygas Prienų rajono mokyk-

Lietuvos Vyčių metinį seimą suvažiavimą, Orlando, Florida, rugpjūčio 2-5 d.) buvo nuspręsta vėl paremti Lietuvos mokinius per "įsivaikinti mokyklą" Lietuvoje (*adopt a school program*) programą, per Tautos fondą įteikiant \$500.00 auką. Tautos fondas pridėda 50% už paaugotus aukas nuo 100-500 dol. tad, iš viso mokyklai bus paaugota \$750. L. V.

antra vieta (\$200) - Stephany Gustautas, 3 kuopa, Philadelphia, PA; trečia vieta (\$100) - Barbara Plungis Shupenis, 7 kuopa, Waterbury, CT. Šiais metais ir jauni vyčiai dalyvavo konkurse. Jų tarpe buvo paskelbti du laimėtojai (po \$50) - Vilija Bizinkauskaitė, 1 kuopa, Brockton, MA, ir Joe Berger, 96 kuopa, Dayton, OH.

Regina Juškaitė-Švobienė

Griūvantis J.Grušo namas prisimintas jubiliejiniais metais

Garsaus lietuvių dramaturgo, kauniečio Juozo Grušo Kalniečių gatvėje statytą namą skubama suremontuoti ir parengti naują ekspoziciją iki rašytojo 100-ojo gimtadienio, kuris bus švenčiamas lapkričio mėnesį. J.Grušo memorialinio muziejaus pastato remontui Kauno miesto savivaldybė iš rezervo ketina skirti 50 tūkst. litų, jei tam pritars miesto valdyba.

1936 metais paties rašytojo J. Grušo statytą gyvenamąjį namą norima išsaugoti autentišką, tačiau jis tapo avarinės būklės. Viso fasado, stogo ir aplinkos

remonto samatinė vertė sudaro apie 250 tūkst. litų. Kultūros ministerija J. Grušo memorialinio muziejaus sutvarkymui skyrė 100 tūkst. litų. Taigi Maironio lietuvių literatūros muziejus suskubo remontuoti rašytojo memorialinį namą, kuris yra literatūros muziejaus padalinys. 100 metų garsiam lietuvių dramaturgui, kauniečiui J. Grušui būtų sukakę lapkričio 29-ąją. Jubiliejų ketinama paminėti restauruotame pastate, o muziejaus ekspoziciją papildys nauja literatūrinė ir memorialinė paroda.

ELTA

Venecija atsiriboja nuo Kroatijos

Nuo rugsėjo pirmosios panaikintas bevizis įvažiavimas iš Kroatijos į Veneciją. Dabar tam reikės Šengeno vizos, kuri kainuoja keturiasdešimt Amerikos dolerių. Tačiau turistų išlaidos tuo neapsiribos.

Be ekskursijų taip pat bus būtina Venecijoje bent vienai nakčiai rezervuoti viešbutį. Tokiu būdu Italijos valdžia leidžia suprasti, kad Veneciją reikia aplankyti neaplenkiant pačios Italijos. Kroatijos turizmo verslui tai gali būti sunkus smūgis.

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

Malonus Pone Redaktorium,

Širdį maloniai pakutena, kai randi "Darbininke" išspausdintą savo laiškutį, (Skaitytojai rašo "Darbininkui", rugsėjo 7 d. numerį) tačiau, jį perskaitęs, nežinai, žmogus, ar čia iš apmaudo verkti, ar iš pykčio kaukti - tiek jame įvelta klaidų.

Mano siųstam laiške pirmasis žodis buvo "Atsakydamas...", nes toliau rašiau, "redaktorius". Taigi, abu žodžiai vienaskaitoj. "Darbininke" pirmasis žodis tapo "Atsakydami...", taigi daugiskaita, nors tie "atsakydami" sakinyje toliau tėra vienas redaktorius. Skaitytojui nieko kito nelieka, kaip kad galvoti, jog tas Barzdukas jau visai lietuviškoj šnekoj nesusigauja ir daro gėdą savo tėvui, lietuvių kalbos mokytojui, kuris už tokį rašymą parašydavo tris su minusu.

Paskutiniam to skyrelio sakiny, rašiau "...jį pavadinti Valstybine Martyno Mažvydo biblioteka..." "Darbininke", žodis "Valstybine" tapo "Valtybine", o žodžiui "biblioteka" prikabinata "a" (su nosine), taigi, vietoj "...pavadinti Valstybine ... Mažvydo biblioteka", išėjo, "...jį pavadinti Valstybine... biblioteką". Nei šis, nei tas.

Antrojo pastraipoj rašiau "...jog žodis" "nacionalinis" ar "nacionalinė"... "Darbininke" žodis "žodis" iškrito, taigi, skaitytojas klaus, "nacionalinis" kas? Sakinys iškraipytas.

Mums, šeštadieninėse mokyklose vaikystėj šiek tiek lietuviškai pramokusiems, dažnai prikišama, kad mes rašome "amerikoniškai", netaisyklingai, svetimos kalbos įtakoti. Aišku, to sunku išvengti, tačiau, iš tikro ne taip svarbu, kaip mes rašome, bet kaip tai, ką mes parašėme, būna išspausdinta. O čia tai jau esame bejęgiai.

Su pagarba,

Arvydas Barzdukas

Redakcijos prierašas:

Atsiprašome gerb. A. Barzduką už nelemtas korektūros klaidas

Calls to LITHUANIA
from 20.9¢/min
Great rates to the rest of the world - any day, any time.
Long Distance Post
1-800-449-0445
www.lipost.com

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$ 498r.t.

One way to Vilnius \$379

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Restrictions apply

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

SEPTEMBER PICK-UP SCHEDULE

Sept. 28	Albany, NY	7-8 pm
Sept. 29	Binhampton, NY	9-10 am
Sept. 29	Scranton, PA	12-2 pm
Sept. 29	Fracville, PA	5-6 pm
Sept. 30	Washington, DC	2-4 pm
Sept. 30	Brooklyn, NY	1-3 pm
Sept. 30	Bridgeport, CT	7-8:00 pm

Container leaves for Lithuania Oct. 2, 2001

BALSAI IŠ LIETUVOS

Žmogus reikalingiausias – savo atminčiai

Vladas Braziūnas

Romualdai Granauskui jo „Švento Lozoriuso dienoj“ gražiai buvo lemta tarti: „Atminties žvilgsnis atsigrežia atgal, į vidų, ir atsiremia tame viduje į kaukolės kaulus. Bet ten, pasirodo, yra labai daug vietos, kur sutelpa ir apsnigtas laukas, ir pirmosios miestelio trobos, ir abu bažnyčios bokštai, ir dar labai daug kas“.

„Daug kas... Antai jaučiu, kaip – nė iš šio, nė iš to – mano kaukolėn ėmė skrebert toksai Džinas. Garsas – lyg sausos duonos žiauberę spintoj pasislėpęs triaukštų. Manėm, todėl, kad suvalkietis. Bet paaiškėjo – net gražiau. Dar perstojamuosius jis visiems krito į akį ir buvo taip – Džinu – pramintas: landus ir nenustygsiantis, savam kaily neišsitenkantis. Nei dieną, nei naktį: jis buvo naktivaikšta, lunatikas, „mėnuleigis“.

Neužmiršiu pirmos jau studento nakties bendrabutyje, „Čiurlionynėje“. Viskas nauja, išpūdžių begalė – miegas neramus. Pramerkiu akis – veidas, pamėkliškai pilnatis apšviestas, ties mano akimis pakibęs, ir sako taip retai, taip raiškiai: – Dabar pakalbėsim... žydiškai!

Jau seniai žinau, kad tie žodžiai nieko nereiškė, seniai žinau, kad sakė miegodamas, kad valgydavo miegodamas, kad iš tualetu pasivesdavom pliką – irgi miegantį, – bet tada...

Kitamet dviese su juo nuomojom kambarį. Vienintelį pani Zosios Latvėnas kambarį, kambarėlį, – pati su sūnum ir dukra, jau akcelerantais, glausdavos virtuvė, vaidinančioj irgi kambarį, mat kaip ir virtuvė buvo pasidaryta su kaimynais, tokiu Algiu ir Liudmila, kartu su jais atsivėrus dalį

koridoriaus, kartono lakštu dar tą dalį pasidalinus. Tilpo ten, Algio ir Liudos pusėj, net sudedamoji lovelė, „raskladuškė“, ir jie kažkodėl jos veriantį girgždesį mėgo kur kas labiau nei duslų lovos liumpspėjimą.

Taip draugiškai ir gyvenom. Džinas tik prašydavo prieš naktį aštrius daiktus nuo jo paslėpti.

Bet grįžo vienądien iš kariuomenės Zbyšekas, Zbyška, pani Zosios vyresnėlis. Pasidarė ankščiau. Teko jam įsitaisyti tame jų lyg kambarėly, po stalu. Beveik ir nebeišlisdavo. Mokyklos baigęs nebuvo. Pasielėdęs nebuvo. Per dienų dienas toje postalėj – užsispyręs iki visiško užsimiršimo – įniko krimsti... lotynų kalbą. Ne kalbą – kažkokio nutriušusio žodyno žodžius, nė tarti jų nemokėdamas.

Kitamet ten jau nebegyvenom. Užėjom pani Zosios aplankyt, išgirdom – Zbyška pasikores.

Džinas užsispyrė parašyti romaną. Prisimenu tik kažkokią aukštą šiugždančią varinę žolę, – krentamos žiauberės ir tos žolės gurgždesys – va koks tas garsas dabar į kaukolės skliautą.

Tapytojas Eugenijus Antanas Cukermanas, regis, dar prieš sužinodamas apie jam paskirtą Nacionalinę premiją, yra pasakęs: „Esu pakankamai užsispyręs ir ilgai galiu daryti tai, kas atrodo niekam nereikalinga“. Kaip ir anava ir R. Granauskas, rašęs tik todėl, kad turintis rašyti, o reikalingumas, o premija...

Džinas tokio visiems reikalingo, sprendžiant iš andainykščio jo išdidumo, – taigi to romano neparašė. O Zbyšekas... Labai čia kuo skiriamės!..

A. Landsbergio paskaitos Long Islande

Spalio 4 d., 1:00 val., **Manhasset Library: Michael Cunningham, THE HOURS**, romanas apie anglų rašytoją Virginiją Woolf ir jos romano "Mrs. Dalloway" veikėjų išsikūnijimus dabarties JAV (romanas nesenai buvo išverstas į lietuvių k.).

Spalio 9 d., 2:00 val., **Mayfair of Great Neck, 96 Cutter Mill Rd.: Victor Hugo, THE HUNCHBACK OF NOTRE DAME**, populiarusis romanas, 1939 m. filmas, jų aktualumas šiandien.

Spalio 22 d., 2:00 val., **Great Neck Library: Margaret Edson, WIT**, Pulitzer premiją laimėjusi drama: literatūros profesorės, vėžio paskutinėje stadijoje susitikimas su mirtimi ligoninėje.

Spalio 30 d., 2:00 val., **Long Beach Library: THE MASSACRE AT JEDWABNE**, pogromas Lenkijos miestelyje 1941 m. liepos mėn., istorinis kontekstas, sovietų ir vokiečių okupacijos, istorikų dialogas, po-veikis Lenkijoje.

Quincy, MA

Baltijos draugystės pokylis

Baltijos draugystės pokylis įvyks š. m. spalio 27 d. 6 p. m. - 1 a. m. **Marriott Boston Quincy Hotel, One thousand Marriott Drive, Quincy, MA.**

Prieš dešimt metų trys mažos valstybės prie Baltijos jūros - Estija, Latvija, Lietuva - atgavo nepriklausomybę iš Sovietų Sąjungos, tuo pačiu galutinai su-triuškindamos sovietinę imperiją. Prisiminti šio įvykio 10-ties metų jubiliejų ir švesti ilgalaikę draugystę tarp trijų Baltijos ben-

drumenių Bostono apylinkėse, kviečiame atvykti į Baltijos draugystės pokylį. 6 p. m. - 7 p. m. - kokteilių valanda, 7 p. m. - 1 a. m. - vakarienė, trumpa programėlė, šokiai. Bilietų kaina - \$60 asmeniui. Čekius rašyti "Baltic Freedom Celebration", adresas: "Baltic Friendship Ball 2001, C/O Tau-pa Lithuanian FCU, P. O. Box 95, South Boston, MA 02127. Iškilus klausimams, galite skambinti tel.: (978) 582-4522. (sk.)

LIETUVA 2001

Pigiausios kainos skrydžiams į VILNIŲ vasarą iš New Yorko, Čikagos, Los Angeles, Detroito, Clevelando, Floridos ir kitų JAV miestų Finnair ir kitomis oro linijomis.

- Mašinų rezervacijos Vilniuje
- Viešbučiai
- 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

Vytis Travel

40-24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel: 718-423-6161
800-778-9847
Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų
I LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BAL TARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
OCTOBER PICK-UP SCHEDULE

October 2	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
October 4	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
October 6	Brooklyn, NY	12-1 pm
October 7	Philadelphia, PA	1-2 pm
(at St. Andrew Lithuanian Church 1913 Wallace St.)		
October 16	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm
October 18	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
October 19	Philadelphia, PA	11-12 noon
(at Lithuanian Music Hall on Allegheny Ave.)		
	Baltimore, MD	4-5 pm
October 20	Brooklyn, NY	12-1 pm
October 22	Putnam, Ct	2-4 pm
October 30	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES

WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

FINNAIR

LUFTHANSA - SAS

OR OTHER CARRIERS

"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

web site: www.rigaven.com

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-kerių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškai ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilin

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Bostono lituanistinė mokykla

Rima Girniuvienė

Neseniai savo penkiasdešimtmetį atšventusi Bostono Lituanistinė mokykla sėkmingai užbaigė 2000-2001 mokslo metus.

Šiais metais mokyklą baigė du abiturientai - tai Vytenis Krukonis ir Kristina Lingertaitytė. Aštuntą skyrių baigė gausesnis jaunų lietuvių būrelis: Jonas Bielkevičius, Kamilė Bizinkauskaitė, Rolandas Hauser, Lina Kazakaitytė, Andrius Limantas, Laima Monomaitytė, Audra Mickūnaitė, Darius Subatis ir Vineta Žukauskaitė.

Užbaigimo ceremonija prasidėjo Bostono Šv. Petro parapijos bažnyčioje šv. Mišiomis ir tęsėsi salėje po bažnyčia, kur ją įžanginiu eilėraščiu pradėjo mokyklos meno vadovė Estera Girdauskienė su dukra Akvile. Po eilėraščio mokyklos mažiausieji, skambindami varpeliais, atvedė ir pasodino prieš auditoriją mokyklos baigiamąją klasę. Parapijos klebonas Steponas Žukas pravedė maldą.

Po kunigo St. Žuko, vadovavimą ceremonijai į savo rankas perėmė šių metų Direktorių komiteto narė ir būsimoji mokyklos vedėja Rita Štuopienė.

Šiais mokslo metais Bostono lituanistinei mokyklai vadovavo Direktorių komitetas iš trijų direktorių - tai Rima Bernotienė, Rima Girniuvienė ir Rita Štuopienė. Šio komiteto vardu žodį tarė **Rima Girniuvienė:**

Sveiki, Ponai ir Ponios, mieli abiturientai, jų tėveliai, artimieji ir visi susirinkusieji.

Šiandien mes čia suėjome išleisti dar vieną Bostono lituanistinės mokyklos laidą. Lietuvoje mano laikų šios dienos ceremonija buvo vadinama "Paskutinis skambutis". Todėl mes čia šiandien girdime tiek daug skambučių, ir todėl aš sa-

vo trumpą įžangą į ceremoniją noriu pradėti senais, nežinia kieno parašytais ketureiliais, kuriuos mes kažkada jaunystėje vieni kitiems įrašydavome į prisiminimų knygeles:

*Skambalėliui daug jau metų,
Bet jis jaunas ir skambus.
Mokinys prie jo priprato,
Neužmirš, kol gyvas bus.*

*Prisimink mokyklą,
Ir tą juodą suolą,
Dvejatą karalių,
Kuolą generolą...*

Nebe tokie dabar skambalėliai, nebe tokie ir pažymiai. Bet mokyklų užduotys ir principai pasilieka tie patys per amžių amžius: padėti paruošti jauną kartą gyvenimui, perduoti jai kiek galima daugiau žinių, kad jie, abiturientai į gyvenimo kelią išeitų ne tuščiomis rankomis, o ginkluoti žiniomis. Kaip ta patarlė sako: ką išmoksi ant pečių nenėšiosi. Tavo žinios kartais gal net gali panešti patį tave...

Visų trijų šių metų direktorių vardu noriu pasveikinti abiturientus, labai gerai užbaigusius lietuvišką mokyklą, ir palinkėti jiems laimingo kelio.

*Jūs išseinate į platų ilgą kelią,
Dar visko bus gyvenime - jūs dar tik dideli vaikai.
Nepamirškite lietuviškos mokyklos, ...nei darželio.
Tepadeda jums Dievas... ir lietuviški draugai.*

Prieš baigdamą savo kalbą ir perduodama ceremonijos vedimą į kitų metų lietuviškos mokyklos direktorės Ritos Štuopienės rankas, noriu priminti, kad visuomet svarbiausias dalykas mums buvo Lietuvos saugumas. Šiomet lietuviška ambasadą per Švietimo tarybą pa-

rašė prezidentui George Bushui, kad Lietuva ir kitos dvi Baltijos valstybės būtų priimtos į NATO sąjungą. Anketos yra šios šalės gale, labai prašau visus pasirašyti.

Dar kartą dėkoju visiems čia susirinkusiems ir visiems, kurie šiais metais padėjo lietuviškai mokyklai ir mums, šių metų Direktorių komitetui. Nuoširdus jums ačiū.

Po sveikinamosios įžanginės kalbos buvo pakviesta 8 skyriaus mokytoja Milda Richardson išdalinti savo mokiniams 8-ių skyrių baigimo pažymėjimą. **Milda Richardson:**

Pirmiausia norėčiau padėkoti mokyklos direktorėms, Rimai, Ritai ir Rimai, už pastovią man paramą. Nuo didesnių problemų iki mažiausios smulkmenos, su jomis visuomet buvo galima pasitarti, pažiūrėti į ką iš kito taško ir vis žengti arčiau mūsų visų tikslo - kad vaikams mokslas sektųsi geriau. Aš ir mano mokiniai ypatingai dėkingi Rimai Bernotienei už jos rūpestingą dėmesį. Didelis ačiū p. Dabrilienei, kurios atsidasimas ir uolumas dėl šios mokyklos man buvo geras pavyzdys.

Aštuntas skyrius dažnai mane pralinksmindavo. Vieną šeštadienį pasakojau savo mokiniams kaip aš būdama labai jauna mergaitė išmokau lietuviškai rašyti. Mano tėvelis mane mokė atsakomybės ir vasaros atostogų metu turėjau kasdien parašyti vieną sąsiuvinio puslapį lietuviškai - laisva tema. Jis perskaitydavo, pagirdavo ir visuomet sakydavo, kad negali sulaukti sekančios dienos sužinoti, ką aš sugalvojau. Vienas iš mokinių tuoj išsigando. Sako, tai turėjo užtrukti visą pusvalandį. O viena mergaitė rimtai apsvaigusi paklausė, kokio didumo buvo sąsiuviniai tais laikais?

Aštuntam skyriuje esama

ypatingai gabaus jaunimo. Šios klasės mokiniai puikiai atstovauja lietuvių etninei grupei Amerikoje, nes jie ir jų tėvai rūpinasi lietuviškumo išsaugojimu ir tęstinumu.

Tegul kiekvienas žingsnis atskleidžia šiem mokiniams naujus horizontus.

Aštuntą skyrių sėkmingai baigė Jonas, Kamilė, Rolandas,

nistratorei Birutei Žiaugrienei už jų įdėtą darbą, padariusiems šią mokyklą tokią idomią.

Ypatingai mes esame dėkingi šių metų direktorėms Rimai Bernotienei, Rimai Girniuvienei bei Ritai Štuopienei už pasitikėjimą ir leidimą mokinti šią klasę už mokyklos ribų. Jūs net neįsivaizduojate, kaip palengvino mūsų gyvenimą.

Bostono lituanistinės mokyklos abiturientai Kristina Lingertaitytė ir Vytenis Krukonis taria savo žodį

Lina, Andrius, Laima, Audra, Darius, Vineta.

Labai ačiū jums visoms.

Abiturientų lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja (Vytenio mama) Zita Krukonienė pasakė kalbą savo ir Lingertaičių šeimos vardu (Aldona Lingertaitienė dėstė abiturientams Lietuvos istoriją). **Zita Krukonienė:**

Savo šeimos bei Aldonos ir Norberto Lingertaičių vardu tariau didelį Ačiū visoms mokytojoms, bet kada mokiniams mūsų vaikams.

Taip pat norėčiau padėkoti buvusiai mokyklos direktorei Daivai Navickienei (D. Navickienė vadovavo mokyklai 16 metų - autorės pastaba) ir admi-

Toliau sekė diplomų įteikimas ir abiturientų žodis:

Vytenis: Savo ir Kristinos vardu noriu padėkoti visoms mokytojoms, kurios mus mokino.

Kristina: Savo ir Vytenio vardu noriu padėkoti mūsų tėveliams, kurie mus vežiojo į mokyklą. Vyteni, ką tu prisimeni apie mūsų darželio mokytoją, poniją Gabrielę?

Vytenis: Aš atsimenu, kad p. Gabrielė apie Jurgelį meistrelį vis dainavo. Kristina, o ką tu prisimeni apie poniją Liudą Žiaugriene, mūsų pirmo skyriaus ir devintos klasės literatūros mokytoją?

Kristina: Aš galvoju, kad ponija Liuda mus labai mylėjo.

Vytenis: O aš galvoju, kad ponija Dabriliene, mūsų aštunto skyriaus mokytoja, mus labai mylėjo, nes ji duodavo mums saldinių.

Kristina: Aštuntam skyriui mums reikėjo labai daug mokytis, ruošti egzaminams. Atsimeni geografiją, gramatiką?

Vytenis: Tačiau ne taip, kaip poniją Mirgą Girniuvienę, devintos klasės istorijos mokytoją. Atsimeni apie naftą, apie laiko liniją, apie visą istoriją - per vienus metus turėjome išmokti?

Kristina: Tačiau daugiausia pamokų užduodavo panelė Rikantė Girniūtė, mūsų ketvirtos skyriaus mokytoja, aš jas rušdavau visą savaitę. Vyteni, o ką tu prisimeni apie poniją Birutę Žiaugriene, mūsų antro skyriaus mokytoją?

Vytenis: ei, ui, uo, ie, ai, oi. Ponija Birute, aš ir dabar moku dvibalsius!

Kristina: O aš ir dabar moku maldą "Tėve mūsų", kurią išmokino ponija Jūratė Aukštikalnienė, mūsų trečio skyriaus mokytoja.

Vytenis: Man labai patiko ponios Senutienės, mūsų šešto ir septinto skyriaus mokytojos pamokos. Ji buvo labai meniška, mes daug piešdavome ir ji duodavo 5-ių minučių pertrauką, jei ką nors parašydavome.

Kristina: Penkių minučių pertraukas duodavo ir ponija Marija Lesinskienė, mūsų penktos skyriaus mokytoja. Vyteni, o ką tu prisimeni apie poniją Zitą, mūsų dešimtos klasės literatūros mokytoją?

Vytenis: Ponija Mama yra pati gražiausia ir geriausia. Kristina, o ką tu prisimeni apie poniją Aldoną, mūsų dešimtos klasės istorijos mokytoją.

Kristina: Mano ponija Mama yra pati gražiausia ir geriausia!

(pabaiga kitame nr.)

Lietuvių susiartinimo šventė Putname

Lankiau savo brolius, 16 ir 14 metų pirmųjų sovietinių vežimų metu ištremtus į Sibiro šiaurę prie Lenos žiočių. Vienas dabar gyvena Ukrainoje, kitas Lietuvoje. Po trijų savaičių grįžau į savo mielą Putnamą. O kaip čia gera, ne tik dėlto, kad seselių kepta duona labai skani, bet todėl, kad čia kažkaip geriau vienas kitą suprantame, kalbamės "tuo pačiu dažniu" ("on the same wavelength") nereikia daug aiškintis, mažiau nesusi-pratimų.

Grįžau liepos 24 d., o visų mėgiama ir laukiama Lietuvių susiartinimo šventė-piknikas šią vasarą įvyko liepos 22 d. Nors imk ir verk.

Brolis, kuris Putname gyvena, sutikęs mane orouoste, neklausia kaip pavyko kelionė, o pradeda: "Gailėkis, nes nematei, kaip puikiai buvo suorganizuotas piknikas: oranžiniais kaspinais nužymėtos automobilių aikštelės, tvarkdariai, informacija, gražiai papuoštas altorius žalioje aikštelėje, garsiakalbiai puikiai veikia, profesionaliai giedojimui vadovavo solistė Marytė Bizinkauskaitė, tik vargonėliai ne visada pataikydavo... Nežiūrint to, apsiėjo ši kartą be tavęs, sesute! Negrįžai laiku (juokiasi)."

Brolis ir toliau kalba lakoniškai, be jokių pagražinimų. "Šv. Mišias aukėjo vienuolyno kapelionas kun. Tomas Karanauskas, Matulaičio Slaugos namų kapelionas kun. Rapolas Krasauskas, prelatas Antanas Bertašius ir kun. dr. Juozas Grabys". "Dar gyvenu praecitum. Pernai labai gerai kalbėjo diocelijos vyskupas,"- sako. O šiomet, kaip buvo, klausiu? "Taip gerai kal-

bant kunigo Tomo dar negirdėjau. Visus žodžius supratau (o mano brolelis kai kada neprigirdi). Pamoksle jis citavo Palaimintojo Jurgio mintis sujungdamas su to sekmadienio Evangelija - Mortos ir Marijos tarnavimu Jėzui". Džiaugiausi,

Susikaupusi neringietė, pasirodusi vaidinti "Užgavėnėse"

nes tikiu, kad ne tik mano brolis, bet ir daugelį palietė šio jauno kunigo pamokslas mintys. Tarnauti, o ne ponauti. Apie maistą žinojo labai ne-daug. Iš kitų girdėjau, kad 2000

svečių galėjo pasirinkti viščiukus, kugelių su rūgpieniu, lietuviškas dešras, o jaunimas - dešreles su visokiais priedais. Pastarųjų pritrūko. Valgydino šiais skanėstais amerikiečių virtuvė, ses. Elenutė, p. Kurapkienė, Birutė, Marija ir

sveikos, nes kas bus, kai jūs nebūs.

Brolis toliau pasakoja savo įspūdžius, apie 3 val. po pietų "Neringos" jaunimo atliktą programą. Jis prisiminė praėjusių metų karaliaus Vytauto dukters vestuvių įamžinimą ir taikos balandžių mišką ir, nori nenori, šio pikniko programa: "Maironis" (šokių ir dainų fone), "Užgavėnių papročiai su kaukėtais veidais" ir "Vežimai į Sibirą bei gyvenimas ten", nors gera, bet nepaliko tokio įspūdžio. Mano brolis labai atviras... Gal ir negerai.

Po programos iškviesta ilgametė stovyklų (Immaculata ir Neringa) vadovė, dabar vienuolijos provincijolė sesuo Paulė Savickaitė trumpai pasveikino ir paminėjo, kas brolį nustebino, kad stovyklos prasi-dėjo Putname 1944 metų vasarą, o piknikai dviem metais vėliau! Seniau esu girdėjusi, kad tada dar tik mažas seselių būrelis puoselėjo idėją ruošti stovyklą amerikietėms lietuvėms. Nedrašino ir neskaitino to darbo imtis nei kaimynai kunigai, nei tolimesnių parapijų klebonai. Nežiūrint to, jos nusprendė tą idėją įvykdyti. Dievo apvaizda jų darbą laimino ir laimina. Šiandien stovykla ir piknikas gyvuoja vėl tik mažo skaičiaus, jau vyresnių seselių, nesiskundžiančių negalėmis, pasišventimo ir savęs atsižadėjimo dėka.

Stovyklautojus, programos paruošėjus, seses ir visus svečius sveikino New Yorko Lietuvos Respublikos generalinis konsulas dr. Rimantas Morkvėnas, kuris šventėje dalyvavo su žmona dr. Vilija Morkvėnienė.

Po jaunimo pasirodymo sekė vėliau nuleidimas ir didžiųjų

dovanų traukimas. Kadangi esu buvusi chigagietė-cicirietė, džiaugiausi, kad du laimėtojai buvo iš tos apylinkės: J. Mikulis iš Westchester, O. Požarniukienė iš Burbank, Al. ir E. Jarus iš Waterbury, CT, Jūratė Giedminienė iš W. Hartford, CT. Didžiausią dovaną, kelionę į Lietuvą laimėjo prel. Leon J. Peck (Pečiukevičius) iš Warminster, PA. (Gerb. prelate, laimingos kelionės į mūsų bran-

sirinkimo ir t.t.

Tad nors ir nedaug koplyčion susirinko, bet jų širdys meldėsi psalmisto žodžiais:

Šią dieną laimingą Viešpatį padarė, aleliuja! Dėkokite Viešpačiui, nes Jisai geras, Jis maloningas per amžius.

Jie dėkojo už gražią dieną, prašė palaimos keliautojams ir meldėsi už Lietuvą. Dėkoti yra krikščionio pareiga.

Sekančią dieną tikriausiai

Lietuvių susiartinimo šventėje (iš k. į deš.): kapelionas kun. Tomas Karanauskas, Lietuvos Respublikos gen. ambasadorius New Yorke dr. Rimas Morkvėnas ir provincijolė sesuo Paulė Savickaitė laukia neringiečių pasirodymo. Lilijos Kulbis nuotr.

gią tėvynę. Aplankykit Kaune mūsų seses Žeimenos g. 6, Matulaičio namai).

Iš 2000 svečių tik kelios dešimtys pasiliko maldos valandėlei. Daugeliui tolimes kelias į namus. Jaunesnieji stovyklautojai nerimsta, pasiilgę TV, brolių, seserų. Tėvai neturi pa-

matėsi tik išmintos pievos. Kaip ir kas metai, vyrų prieš savaitę sustatyti stalai, kėdės ir suolai ligi kitų metų jau išsėjos kluone. Tylu, ramu, bet dar vis dūžia darbininkėlės "bitutės"... Žinau, nes jau 13 metų savo akimis mačiau.

Talk. Aldona Prapuolenytė

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: darbininkas@hotmail.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Rugsėjo 29: arkangelai
Rafaelis, Mykolas, Gabrielis.

Vysk. Motiejaus Valančiaus 200 m. gimimo sukakties minėjimas įvyks **rugsėjo 30 d., 2:30 val. p.p.** Kultūros židinyje. Žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

Smuikininko Vilhelmo Čepinskio koncertas su Great Neck Philharmonics įvyks spalio 20 d. 8 v. v. US Merchant Marine Academy, Steamboat Rd., Great Neck, NY. Bilietai 15 dol. Jūs galite įsigyti rašant: Lithuanian-American Community, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427; ar užsisakyti telef. (718) 776-1687.

A. a. Sauliaus Remėzos, tragiškai žuvusio š. m. kovo 13 d., šviesiam atminimui jo artimieji ir draugai paauguko Lietuvii Moterų Federacijos Greenwich, CT, skyriui 1,260 dol. Šios aukos skiriamos kūdikių globos namų Lietuvoje auklėjamosios aplinkos praturtinimui. Skyriaus valdyba aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios
Išpažintys klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 v. v. iki 4:45 v. v. anglų arba lietuvių kalbomis.

Maldos diena, paskelbta vyskupo Th. Daily, vyko rugsėjo 14 d. Mūsų parapijoje, kaip visose kitose vyskupijos parapijose, mišios buvo aukojamos 12 val. vidurdienį už visus nekaltai žuvusius šioje didžiojoje Amerikos tragedijoje rugsėjo 11 d., teroristų lėktuvams sugriuvus Pasaulio prekybos centro dvynukus bokštus. Mūsų bažnyčia buvo pilna tikinčiųjų. Dėkojame muzikui Virginijui Barkauskui už atitinkamą muzikinį pritarimą mišių metu.

Candlelight Vigil prie Maspeth miestelio gaisrinės įvyko rugsėjo 16 d., 8 val. v. v. Nemažai šios gaisrinės žmonių yra žuvę, gelbėdami nekaltus žmones dviejų bokštų griuvėsiuose Manhattan, NY.

Klebono James T. Rooney du broliai dirbo pirmajame bokšte pastate, 66-me aukšte. Abu išsigelbėjo.

"Ažuoliukas", berniukų choras iš Lietuvos, koncertuos New Yorke šeštadienį, **spalio 6 d., 8 v. v.** N.Y. Society for Ethical Culture salėje, 2 West 64th Street, New York City. Choras pakviestas dalyvauti tarptautiniame chorų festivalyje Salt Lake City, Utah, š. m. spalio 14 - 21 d., kuriame dalyvaus 20 chorų.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, **spalio 7 d., švč. M. Marijos** Nekalto Prasidėjimo vienuolyne Putnam, CT. Registracija pasidės 1:30 val. p.p., susirinkimas prasidės 2 val. Susirinkime bus pateikta praėjusių metų ataskaita, svarstomi ateities planai, renkami nauji direktoriai. Po susirinkimo įvyks naujos Direktorių tarybos posėdis. Susirinkime dalyvaus vysk. Paulius Baltakis, OFM, dabartinis LKRŠ prezidentas, ir svečias iš Lietuvos Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Rimantas Norvila.

Kunigų rekolekcijos lietuviškai vyks š. m. spalio 9 - 12 d. Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyne Putnam, CT. Rekolekcijas praves Kauno arkivyskupijos augziliaras ir Kauno seminarijos rektorius vysk. Rimantas Norvila.

Žinoma solistė Gina Čapkauskienė, gyv. Montrealy, Kanadoje, sunkiai sirgusi, mirė rugsėjo 19 d. 4 val. p.p. Plačiau apie ją rašysime vėliau.

Apriškimo parapijos žinios

Apriškimo parapijos piknikas įvyko rugsėjo 16 d. Kultūros židinio kieme ir apatinėje salėje. Diena buvo graži ir saulėta, susirinko apie 250 žmonių. Nors žmonės bendravo, tačiau rugsėjo 11-sios tragiški įvykiai buvo visų mintyse, jautėsi prislėgta nuotaka. Žuvusieji buvo pagerbti tylos minute, o LR generalinis konsulas dr. Rimantas Morkvėnas savo kalboje minėjo, kad visi buvo sukrėsti šių įvykių ir reiškė užuojautą nukentėjusiųjų šeimoms ir visiems newyorkiečiams. Baigdamas savo trumpą kalbą, prašė visų remti ir padėti išlaikyti Apriškimo parapiją.

Vysk. Motiejaus Valančiaus 200 metų gimimo sukaktis

rengiama sekmadienį, rugsėjo 30 d. 2:30 val. p.p.

Kultūros židinio mažojoje salėje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY

Paskaita apie vysk. M. Valančiaus kūrybą, visuomeninę veiklą, jo reikšmę lietuvių tautai skaitys **Paulius Jurkus**.

Iš plokštelės bus pademonstruota jo kūryba - "Palangos Juzė",

įrašyta dramos aktorių.

leinančią aukojama

-- Visi kviečiami atsilankyti --

Rengia JAV LB New Yorko apygardos valdyba

JAV LB New Yorko Apygarda ir
LR Generalinis Konsulatas New Yorke
maloniai kviečia visus į

"AŽUOLIUKO" KONCERTAS

kuris įvyks š. m. spalio 6 d., šeštadienį, 8 v. v.

New York Society for Ethical Culture salėje

2 West 64th St., New York, NY (prie Central Pk. West)

Bilietų kainos 30 dol.; pensininkams ir studentams 25 dol.; vaikams iki 10 metų nemokamai.

Bilietai gaunami pas platintojus ir prie įėjimo.

Ateitininkų savaitė Kennebunkporte

PAULIUS JURKUS

Po baigiamojo koncerto stovi iš k.: William Smiddy, Danutė Grauslytė-Mileika, dr. Rimantas Morkvėnas, Vilija Morkvėnienė, dr. Saulius Cibas, Angelė Kiaušaitė.

Jau bus 50 metų, kai pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkport, ME, kasmet vyksta ateitininkų renginiai, moksleivių, studentų, sendraugių savaitės, suvažiavimai, studijų dienos, literatūros vakarai, koncertai. Sendraugių savaitės vyksta Žolinių šventės artumoje. Šiemet ji prasidėjo rugpjūčio 11, šeštadienį, suvažiavus visiems dalyviams.

Pradedama koncertu

Jau bus kokia 10 metų, kai šio pradinio koncerto programą atlieka Francis Covalesky-Kavaliauskaitė, dabar jau muzikos daktarė. Šisys ji atliko klasikine muzika: du Chopino "Grand Valse Brilliant", Beethoveno sonatą "Waldstein" ir sonatą "Pathetique", Geršvino "Rapsody in Blue" ir Mozarto "Rondo Alla Turca". Pianistė skambino be įtampos, jautikiai išjauzdama ir pati atsiskleidama savo nuoširdumu. Tuo labiausiai ir žavėjo klausytojus.

Po koncerto buvo puikios vaišės, kurias surengė vasarvietės administracija. Pasikalbėta, pasidžiaugta, kad ateitininkai dar gyvuoja.

Pamaldos

Stovyklos kapelionu buvo prel. Albertas Kontautas iš Bostono. Mišios buvo aukojamos 8 v. ryt, o sekmadienį - 12 val. Kasdien skaitė pritaikytą pamoksluką. Giedama buvo mišių pradžioje ir pabaigoje.

Paskaitos

Poilsio ir studijų savaitės metu paskaitos būna skaitomos vakarais. Dienos programą kiekvienas organizuoja individualiai. Stovyklautojai, kaip ir visi vasarvietės svečiai, gauna tik pusryčius, paskui iškeliauja kur kam patinka. Pietus ir vakarienę svečiai valgo kur nors mieste.

Paskaitos būdavo 8 v. v. sporto salėje, kuri yra didoka ir sudaro tam tikrų akustikos sunkumų, kuris pagerino akustiką, - galėjai geriau girdėti ir suprasti. Jis ir vadovavo vakaro programoms, supažindino su prelegentais, pranešė kitas reikiamas žinias.

Vysk. M. Valančiaus sukaktis

Rugpjūčio 12, sekmadienio vakaras, buvo skirtas vyskupo Motiejaus Valančiaus 200 metų gimimo sukakčiai prisiminti (Gimė jis 1801 m. vasario 16 d.). Kalbėjo Paulius Jurkus, kuris Valančiaus gyvenimą ir kūrybą gerai pažįsta.

Valančius lietuvių tautai padarė keturis didelius darbus: išmokė tautą skaityti ir rašyti; ją

išblavino; parašė pirmąsias grožinės literatūros knygas; rusams uždraudus lietuvišką spaudą, jis Prūsijoje suorganizavo jų spausdinimą ir slapta jų gabenimą į Lietuvą.

Visoje Žemaičių vyskupų istorijoje jis buvo pirmas vyskupas, kuris gyveno ne vyskupam skirtame dvare, o prie vyskupijos raštinės Varniuose. Kasdien katedroje jis aukojė mišias, lietuviškai kalbėdosi su liaudies žmonėmis. Ne iš bajorų, o iš liaudies žmonių, iš valstiečių išaugo naujos kartos, kurios buvo lietuviškos ir giliai religingos. Tos kartos jau kūrė Lietuvos nepriklausomybę. Valančius ir Daukantas padėjo pagrindus, kad Lietuva būtų ne lenkiška, o lietuviška.

Paskaita išklausyta su dideliu dėmesiu praeičiai ir dabarčiai.

Paskaita sveikatos reikalais

Rugpjūčio 13 d. dr. Juozas Dičpinigaitis, nuolatinis šių studijų savaitės dalyvis, skaitė paskaitą, kaip tinkamai valgant galima kontroliuoti cholesterolį ir stiprinti širdį. Tokios paskaitos mielai klausomos, nes šiaip žmonės neturi progos sekti būtina medicinos pažanga. Norintieji galėjo pasinaudoti ir paskaitos rankraščiu.

Religinis koncertas

Rugpjūčio 14 d., gražios Žolinės šventės išvakarėse, vienuolyno koplyčioje įvyko nuotaikingas religinis koncertas, kurio programą atliko mums žinomos pajėgos: solistė Marija Bizinkauskaitė - sopranas, solistė Angelė Kiaušaitė - sopranas, smuikininkas Julius Veblaitis, vargonais grojo dr. Frances Kavaliauskaitė.

Pradėta Cesar Franck duetu Panis Angelicus, giedojo M. Bizinkauskaitė ir A. Kiaušaitė. A. Kiaušaitė viena atliko: Maurice Durofle - In Paradisium, iš Requiem, ir Liudo Stuko - Mano maldą. Toliau Julius Veblaitis smuiku pagrojo Antonio Guido - Maria Mater Grazie; duete J. Veblaitis ir M. Bizinkauskaitė atliko Mozarto Ave Verum Corpus. Koncerto pirmąją dalį baigė Angelė Kiaušaitė, atlikdama Eric Houghton specialiai jai sukurta giesmę Ave Maria.

Po pertraukos M. Bizinkauskaitė atliko Verdi Ave Maria (iš operos Otello), su J. Veblaitis smuiku palyda - Dvorak Roman-tic Piece; su M. Bizinkauskaitė - Sanctus iš Te Deum; J. Gaidelio - Marija Motin mylima. Ir pabaigai - Andrew Lloyd Webber - Pie Jesu - duetu A. Kiaušaitė ir M. Bizinkauskaitė.

Vargonais koncertą palydėjo dr. Frances Kavaliauskaitė.

Koncertas vyko jaukioje vakaro nuotaikoje, vienuolyno gražioje koplyčioje, kurią dekoravo žymus lietuvių dailininkas Vytautas K.

Jonynas.

Žolinių šventės pamaldos vyko kaip ir kiekvieną sekmadienį.

Iš New Yorko buvo atvykęs Lietuvos gen. konsulas dr. Rimantas Morkvėnas su žmona Vilija. Vakaro programoje gen. konsulas savo ilgesnėje paskaitoje kalbėjo apie Lietuvos diplomatiją. Be to, prisiminė faktą, kad gegužės 12 d. Tautos Fondo suvažiavimo metu Juozui Giedraičiui buvo įteiktas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinas. Ta proga apie apdovanojimą J. Giedraitį kalbėjo dr. Česlovas Masaitis, vaizdžiai apibūdindamas plačią visuomeninę veiklą, ypač jo veiklą Tautos Fonde.

Baigiamasis koncertas

Studijų ir poilsio savaitė visada baigiama iškilingu koncertu penktadienio vakare, nes šeštadienį jau visi išsiskirsto. Kokia 20-30 metų tai buvo solistės Ginos Čapkauskienės iškilingas koncertas. Šiemet dėl ligos ji nebegalėjo dalyvauti. (Red. pastaba: Gina Čapkauskienė mirė rugsėjo 19 d.).

Šiam koncertui buvo sutelktos didelės pajėgos. Prie solistės Angelės Kiaušaitės prisijungė iš Bostono artumos atvykusi solistė Danutė Mileikienė-Grauslytė, pranciškono vienuolio a. a. Bernardino Gauslio giminaite; iš Lietuvos čia atvykusi, čia pradėjusi savo išsimokslinimą ir darbą. Dabar ji puiki ir išskili solistė, įsijungusi į šį koncertą.

Iš Bostono atvyko pianistas dr. Saulius Cibas, iš New Yorko - pianistas William Smiddy, skambinęs ir solo, ir drauge su dr. Saulium Cibu.

Išsijungė ir dvi jauniausios pajėgos, dvynukės Onutė ir Emilija Rygelytės, našlaitės iš Lietuvos, dabar įduktintos Rygelių. Visi joms linkėjo, kad jų gyvenimas čia būtų sėkmingas.

Koncertas buvo iškilingas, pakilus, juk tai darbo ir poilsio savaitės baigimas tos organizacijos, kuri į Lietuvos istoriją įrašo pačiuose gražiausiuose puslapiuose.

Su gėlem, plojimais, linkėjimais ir bičiulystėmis baigiamas koncertas. Vasarvietės administracija surengia ir gražias vaišes. Šventiška nusiteikę pasidžiaugia visi tuo, kas buvo, kas visus praturtino, pagyvino ateitininkų veiklą.

Labai norėjosi, kad koncertas būtų baigtas ateitininkų himnu. Juk taip seniau būdavo. Himnas lieka himnu - priesaika savai organizacijai. Jei neišsėdinti sugiedoti, galima jį ir padeklamuoti. Himnas visiems yra brangus. Neužmirškime bent sekantį kartą.

Daugiau nuotraukų iš šios savaitės dėsiame kituose "Darbininko" numeriuose.

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cent. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butų pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Marytė Gutauskas, Shirley, NY, aukojo **25 dol.**

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

SIULOMI geri darbai moterims dirbti vaikų auklėmis arba namų šeiminkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitei. Galima gyventi šeimose. Būtinai minimalus anglų kalbos mokėjimas. Skambinti Joanai 718-894-1352. (sk.).

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali slaugyti ligonį, šeiminkauti, tvarkyti namus. Norėtų gyventi šeimoje ir dirbti bent 6 dienas savaitėje. Skambinti (203) 637-3772. (sk.).

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, spalio 6 d.**, nuo **12 iki 1 val. p.p.** Kultūros židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **1-888-205-8851**.

"Vilties" siuntinių agentūra vėl priims siuntinius į Lietuvą sekmadienį, **rugsėjo 30 d.**, nuo **1 iki 3 val. popiet.** "Darbininko" patalpose, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Mūsų atstovs New Yorke yra **Algis Jankauskas**, tel. 718 849-2260. Dėl daugiau informacijų skambinti (617) 269-4455. (sk.).

Lietuvis, gyvenantis Hiram, ME,

- ieško darbininkų miško darbams (pastovus darbas). Pradinis atlyginimas 6 dol. į val. Reikalingas darbo leidimas. Duodama gyvenvietė. Gali būti šeima.

- siūlo gražioje poilsio vietoje praleisti atostogas. Galima medžioti.

- parduoda žemės sklypus namų statybai. Galima pirkti ir didesnius sklypus.

- daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (207) **625-4758. (sk.).**